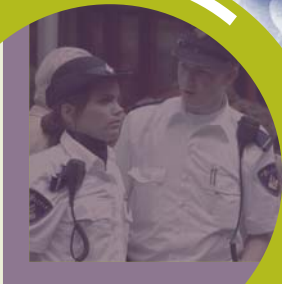

*Politieacademie en korpsen,
partners in onderwijsontwikkeling*

Inspectie
OPENBARE ORDE
EN VEILIGHEID

*Politieacademie en korpsen,
partners in
onderwijsontwikkeling*

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid

Den Haag

april 2007

INSPECTIE OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (Inspectie OOV)

Bezoekadres: Juliana van Stolberglaan 148, 2595 CL Den Haag

Postadres: Postbus 20011, 2500 EA Den Haag

Telefoon: (070) 426 62 61

Telefax: (070) 426 69 90

Website: www.ioov.nl

COLOFON

Uitgave: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Inspectie Openbare Orde en Veiligheid

Lay out: Grafisch Buro van Erkelens

Fotografie cover: Grafisch Buro van Erkelens, Fons Sluiter Fotografie

Drukwerk: drukkerij Hega, Den Haag

ISBN 978-90-5414-123-5

april 2007

Inhoudsopgave

MANAGEMENTSAMENVATTING	5
INLEIDING	9
1 HET PROCES VAN ONDERWIJSONTWIKKELING	13
1.1 Opstellen van beroepsprofielen en kernopgaven	13
1.2 Het proces van actualisatie en doorontwikkeling van een kernopgave	14
1.3 Onderwijs- en proevenontwikkeling	15
1.3.1 Deelnemers aan de onderwijs- en proevenontwikkeling	15
1.3.2 Het proces van onderwijsontwikkeling	16
1.4 Validatie en kwaliteitscontrole	17
2 BEVINDINGEN	19
2.1 Samenstelling van de ontwikkelgroepen	19
2.2 Opdracht en voorbereiding	20
2.3 Het ontwikkelproces op hoofdlijnen	21
2.4 Taakverdeling en inbreng deelnemers	22
2.5 Regie op het ontwikkelproces	23
2.6 Resultaat	23
2.7 Positieve punten en punten ter verbetering bij de onderwijsontwikkeling	24
2.8 Factoren van invloed op de aansluiting van het onderwijs op de praktijk	25
3 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	27
3.1 Doelconvergentie	27
3.2 Ketenregie	28
3.3 Bereik	29
3.4 Informatiecoördinatie	30
3.5 Continuïteit	31
3.6 Oplossingsgerichtheid	32
3.7 Systematische evaluatie en verbetering	32
3.8 Samenvattende conclusie	32
BIJLAGE	35
I Geraadpleegde bronnen	35
II Casusbeschrijvingen	39
III Analyse samenstelling ontwikkelgroepen	53
IV Reactie politieacademie	55
V Afkortingenlijst	61

Onze missie

De Inspectie OOV levert een bijdrage aan de veiligheid van de samenleving. Zij oefent daartoe toezicht uit op besturen en organisaties die verantwoordelijk zijn voor de openbare orde en veiligheid en stelt hen daarmee in staat de veiligheid te verbeteren.

De Inspectie OOV houdt, onder de verantwoordelijkheid van de ministers van BZK en van Justitie, toezicht op de kwaliteit van de taakuitvoering van zowel de verantwoordelijke bestuursorganen als de operationele diensten die op de verschillende onderdelen van het OOV-terrein actief zijn (politie, brandweer, GHOR).

De Inspectie OOV laat zich leiden door enerzijds de inschatting van maatschappelijke veiligheidsrisico's en anderzijds door de vraag waar zij met haar toezicht maximaal kan bijdragen aan het realiseren van beoogde beleidseffecten. In haar werkplannen, jaarverslagen en rapportages worden de gemaakte keuzes en gevolgde werkwijzen verantwoord.

Het oordeel van de Inspectie OOV komt onafhankelijk tot stand.

De Inspectie OOV draagt haar bevindingen actief uit. Zij geeft daarmee de ministers en de onder toezicht staande organisaties inzicht in hun bijdragen aan de kwaliteit van het veiligheidsniveau en de praktische uitwerking van het gevoerde beleid. De Inspectie OOV beoogt daarmee bij betrokkenen een oriëntatie op permanente aandacht voor verbetering tot stand te brengen.

De Inspectie OOV zoekt actief samenwerking met andere partijen van beleid, uitvoering en toezicht, zowel op het OOV-domein als op aanverwante terreinen.

De Inspectie OOV weet wat er leeft en toetst of het werkt.

Betreffende dit rapport

Politieacademie en korpsen, partners in onderwijsontwikkeling

De Inspectie OOV bepaalt door een jaarlijks met haar partners uitgevoerde risico-analyse welke thema's binnen het politiedomein, passend binnen de hoofdlijnen van het Meerjarenbeleid Progressie in Toezicht, in het bijzonder zullen worden onderzocht.

De richtinggevende thema's voor 2006-2008 zijn:

- maatschappelijke oriëntatie van de korpsen;
- professie van het vak;
- informatiehuishouding;
- bestuurlijke verantwoordelijkheden (met name ketensamenwerking).

Dit onderzoek past binnen het thema 'professie van het vak'. Onderwijs dat goed op de praktijk is voorbereid is een belangrijk fundament voor de professionaliteit van de Nederlandse politie.

Managementsamenvatting

Eén van de taken van de Inspectie OOV is het toezicht houden op de kwaliteit van het politieonderwijs- en de examinering. De Inspectie maakt bij het opstellen van het werkplan gebruik van een risicoanalyse. In de risicoanalyse is de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen benoemd als nader te onderzoeken thema. Vanuit haar stimulerende rol heeft de Inspectie in dit onderzoek een analyse gemaakt van de kwaliteit van de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen bij de vertaling van de beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen van het postinitiële onderwijs naar leeropdrachten, leeractiviteiten en proeven van bekwaamheid en de validatie hiervan. De Inspectie wil met dit rapport bouwstenen aandragen voor een verdere verbetering van de kwaliteit van het politieonderwijs.

Aanleiding

Aanleiding voor het onderzoek waren signalen in eerdere onderzoeken dat het onderwijs niet goed zou aansluiten op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Zo kwam in periodieke kwaliteitsonderzoeken naar voren dat er technieken worden aangeleerd die in de praktijk niet worden gebruikt en dat de leeropdrachten die in het korps moeten worden uitgevoerd niet aansluiten bij de werkzaamheden daar.¹ Vraag was in hoeverre het niet altijd goed uitvoerbaar en herkenbaar zijn van de leeropdrachten wordt veroorzaakt door de mate waarin de Politieacademie en de korpsen samenwerken bij de vertaling van de vastgestelde beroepsprofielen en kernopgaven naar proeven van bekwaamheid, leeropdrachten en leeractiviteiten.

Opzet en verantwoording

De Inspectie heeft de kwaliteit van de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen onderzocht bij de vertaling van de vastgestelde beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen naar proeven van bekwaamheid, leeropdrachten en leeractiviteiten. Deze fase van ontwikkeling is namelijk zeer wezenlijk voor de feitelijke vormgeving (inhoudelijk en organisatorisch) van het onderwijs. Samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen in deze fase is van belang om ervoor te zorgen dat de leeropdrachten en proeven van bekwaamheid uitvoerbaar zijn in de politiepraktijk en herkenbaar zijn voor de politiepraktijk.

In het onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen gehanteerd:

- 1 Wat is de kwaliteit van de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen bij de vertaling van de vastgestelde beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen naar proeven van bekwaamheid, leeropdrachten en leeractiviteiten van de postinitiële leergangen? Hierbij wordt een oordeel gegeven op de aspecten doelconvergentie, ketenregie, informatiecoördinatie, bereik van de keten, continuïteit in de keten, oplossingsgerichtheid en systematische evaluatie en verbetering. Deze kwaliteitsaspecten

¹ Wellicht ten overvloede wil de Inspectie er hierbij op wijzen dat het wenselijk is dat in het onderwijs ook vernieuwingen aan bod komen. Wel vindt zij dat de aan vernieuwing gerelateerde leeropdrachten uitvoerbaar moeten zijn in de praktijk en herkenbaar moeten zijn voor de praktijk.

zijn ontleend aan het toezichtskader dat is ontwikkeld in het project 'Integraal toezicht Jeugdzaken', een samenwerkingsverband tussen verschillende inspecties.

- 2 Welke factoren hebben een positief dan wel een negatief effect op de kwaliteit van de samenwerking bij de vertaling van de vastgestelde beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen naar proeven van bekwaamheid, leeropdrachten en leeractiviteiten van de postinitiële opleidingen?

De ontwikkeling van het onderwijs vindt plaats in ontwikkelgroepen waarin over het algemeen zowel deelnemers vanuit de Politieacademie als vanuit de korpsen zijn vertegenwoordigd. Na de ontwikkeling van het onderwijs in de ontwikkelgroepen vindt in principe onderwijskundige en politiekundige validatie plaats. Tijdens deze validaties worden het ontwikkelde onderwijs en de examens getoetst op een aantal onderwijskundige uitgangspunten en de aansluiting op de ontwikkelingen in de politiepraktijk.

In eerste instantie heeft de Inspectie voor drie kernopgaven de kwaliteit van de samenwerking onderzocht bij de vertaling van de vastgestelde beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen naar proeven van bekwaamheid, leeropdrachten en leeractiviteiten. Kernopgaven zijn afgebakende onderwijsonderdelen rondom problemen in de beroepspraktijk die samen met andere kernopgaven een hele leergang vormen². Het betreft de kernopgaven 'Basisleeractiviteiten begeleiden', 'Slachtofferidentificatie' en 'Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces'. Vervolgens zijn de bevindingen verbreed door deze voor te leggen aan een selectie van personen die betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling van het onderwijs van andere kernopgaven. Bovendien is een analyse gemaakt van een lijst van betrokkenen bij de ontwikkeling van het onderwijs op het gebied van recherche, gevaarsbeheersing en verkeer & milieu.

Conclusies

Wat betreft de eerste onderzoeksvraag komt de Inspectie tot het volgende oordeel. De Inspectie heeft waardering voor:

- 1 **De manier waarop er binnen de ontwikkelgroepen wordt samengewerkt.** De Inspectie heeft een positief oordeel over de vastlegging, afstemming en overdracht tussen de Politieacademie en de korpsen van gegevens die nodig zijn om het ontwikkelproces naar behoren te laten functioneren. Bovendien wordt er gebruik gemaakt van de inbreng van de verschillende partijen om het onderwijs aan te laten sluiten op de praktijk.
- 2 **De politiekundige validatie zoals deze is uitgevoerd voor grote delen van het rechercheonderwijs.** Hierdoor wordt er ook op een ander niveau dan de ontwikkelgroepen gekeken naar de aansluiting van het onderwijs op de politiepraktijk.

2 In de officiële definitie van de Politieacademie is een kernopgave een probleem waarmee een beroepsbeoefenaar regelmatig in aanraking komt, wat kenmerkend is voor beroepsuitoefening op een bepaald niveau en wordt aangepakt binnen een specifiek organisatorische context waarbij van de politieagent een oplossing en een aanpak wordt verwacht.

De Inspectie constateert echter ook een aantal aandachtspunten. De belangrijkste punten worden hieronder genoemd.

- 1 **Het grotendeels nog niet politiekundig gevalideerd zijn van het onderwijs van de domeinen Gevaarsbeheersing, Vreemdelingtoezicht, Verkeer & Milieu en Politieleiderschap.**
- 2 **Het ontbreken van een duidelijke inhoudelijke opdracht voor de ontwikkelgroepen.** Hierdoor is het product van de ontwikkelgroepen voor een belangrijk deel afhankelijk van de invulling die hier door de deelnemers aan wordt gegeven.
- 3 **Het ontbreken van eenduidige criteria voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen en de selectie van de deelnemers uit de korpsen.** Door het ontbreken van eenduidige criteria bestaat het risico dat het onderwijs geen afspiegeling is van de politiepraktijk, maar van enkele deskundigen.
- 4 **Korpsdeelnemers in de ontwikkelgroepen nemen op persoonlijke titel deel.** Ook als de ontwikkelgroepen evenwichtig zijn samengesteld, is het belangrijk dat de deelnemers aan de ontwikkelgroepen geacht kunnen worden te spreken namens politie Nederland en beschikken over een zeker mandaat en draagvlak bij vakgenoten, leidinggevendenden en collega's. Momenteel is dat nog onvoldoende het geval.

De Inspectie heeft twee factoren in kaart gebracht die van invloed zijn op de kwaliteit van de samenwerking (onderzoeksvraag 2).

Allereerst is er een toenemende vraag naar onderwijs. Hierdoor ontstaat er een spanningsveld tussen de onderwijsuitvoering en de onderwijsontwikkeling en kan de samenwerking bij de onderwijsontwikkeling onder druk komen te staan.

De tweede factor die van invloed kan zijn op de samenwerking is de aard van het onderwijs. Wanneer het onderwijs heel specialistisch is, zijn er maar enkele deskundigen in het land. Als alleen deze deskundigen betrokken zijn bij de onderwijsontwikkeling, bestaat het risico dat niet alle relevante ketenpartners zijn vertegenwoordigd.

Aanbevelingen

Op basis van bovenstaande conclusies beveelt de Inspectie de Politieacademie aan om:

- zo spoedig mogelijk te starten met de politiekundige validatie van die kernopgaven die nog niet politiekundig gevalideerd zijn;
- te overwegen nieuw te ontwikkelen of te actualiseren onderwijs pas in te voeren wanneer dit ook politiekundig gevalideerd is;
- de ontwikkelgroepen een duidelijke inhoudelijke opdracht mee te geven waar overeenstemming over bestaat tussen de Politieacademie en de korpsen;
- eenduidige criteria op te stellen voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen en de selectie van deelnemers en te sturen op het gebruik van de criteria;
- eenduidig vast te leggen wie er verantwoordelijk is voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen;
- te stimuleren dat de korpsdeelnemers niet alleen op persoonlijke titel spreken, maar zich ervan vergewissen over draagvlak te beschikken bij hun vakgenoten, leidinggevendenden en collega's voor hun inbreng in de ontwikkelgroepen.

Factoren van invloed op de aansluiting van het onderwijs op de praktijk

Op deze plaats wil de Inspectie bovendien ingaan op een aantal factoren die mogelijk van invloed zijn op de aansluiting van het politieonderwijs op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk. In dit onderzoek is één mogelijke factor onderzocht, namelijk de kwaliteit van de samenwerking bij de ontwikkeling van het onderwijs.

Gedurende het onderzoek is in de gesprekken ook aandacht geweest voor de bredere context. Hierdoor kwamen ook andere oorzaken naar voren die kunnen leiden tot de klacht van korpsen dat het onderwijs niet aansluit op de praktijk. De Inspectie heeft geen nader onderzoek gedaan naar deze factoren, maar noemt ze wel omdat dit kan bijdragen aan een dialoog over de kwaliteit van samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen in brede zin.

Het betreft de volgende factoren:

- de postinitiële leergangen worden momenteel gevolgd door andere studenten dan bij de onderwijsontwikkeling is beoogd;
- de duur van de leergangen sluit niet altijd aan op de wensen van de praktijk;
- korpsen bieden niet altijd voldoende faciliteiten voor de studie;
- een docent kan het onderwijs anders invullen dan hoe het is ontwikkeld;
- het bestaan van verschillende werkwijzen in de korpsen.

Inleiding

Eén van de taken van de Inspectie OOV is het toezicht houden op de kwaliteit van het politieonderwijs- en de examinering. De Inspectie maakt bij het opstellen van het werkplan gebruik van een risicoanalyse. In de risicoanalyse is de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen benoemd als nader te onderzoeken thema.

Relevantie en aanleiding

In januari 2002 is een nieuwe vorm van politieonderwijs ingevoerd, Politieonderwijs 2002 (PO2002) genoemd. Eén van de belangrijkste kwaliteitskenmerken van beroeps- onderwijs is dat dit goed aansluit op de ontwikkelingen in de beroepspraktijk. Het politieonderwijs is dan ook in samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen tot stand gekomen. Bovendien wisselen de studenten het leren aan de onderwijsinstelling af met het leren in een werkomgeving (duaal onderwijs) en hebben zowel de Politieacademie als de korpsen taken en verantwoordelijkheden bij de uitvoering van het onderwijs. Daarbij is een goede afstemming en samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen van groot belang.

In eerdere onderzoeken van de Inspectie zijn er knelpunten naar voren gekomen die lijken samen te hangen met de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen. Dit geldt onder andere voor de onderwijsinhoud. Zo kwam in de periodieke kwaliteits- onderzoeken naar het domein Recherche en het domein Verkeer & Milieu naar voren dat het geleerde op school niet altijd toepasbaar is in de praktijk. Er worden bijvoorbeeld technieken aangeleerd die in de praktijk nog niet worden gebruikt. Wellicht ten overvloede wil de Inspectie er hierbij op wijzen dat het wenselijk is dat in het onderwijs ook vernieuwingen aan bod komen. Wel vindt zij dat de aan vernieuwing gerelateerde leeropdrachten uitvoerbaar moeten zijn in de praktijk en herkenbaar moeten zijn voor de praktijk.

Een tweede constatering was dat de leeropdrachten die in het korps moeten worden uitgevoerd, niet altijd aansluiten bij de werkzaamheden daar. Zo moeten studenten in een leeropdracht bijvoorbeeld de leiding nemen over een bepaalde zaak, terwijl dat in het korps lastig te organiseren is.

Ook werd in het onderzoek naar de periode van werkend leren geconstateerd dat de studenten ervaren dat de inhoud van de instituutskwartielen en de korpskwartielen niet goed op elkaar aansluit. Op school worden andere werkwijzen aangeleerd, dan in de praktijk in het korps worden gebruikt.

Het is de vraag in hoeverre het niet altijd goed uitvoerbaar en herkenbaar zijn van de leeropdrachten wordt veroorzaakt door de wijze waarop de Politieacademie en de korpsen samenwerken bij de totstandkoming van de onderwijsinhoud. De Inspectie heeft in dit onderzoek daarom een analyse gemaakt van de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen bij de ontwikkeling van het onderwijs.

Onderwijsontwikkeling

De ontwikkeling van het politieonderwijs gebeurt in een aantal stappen. Allereerst stellen de ministers de beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen vast. In de beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen wordt beschreven wat de studenten na afloop van hun studie moeten kunnen. De competentiegerichte eindtermen worden vervolgens geclusterd in een aantal afgebakende onderwijsonderdelen die samen de hele leergang vormen: de kernopgaven³. Per kernopgave worden de competentiegerichte eindtermen vertaald naar proeven van bekwaamheid, leeropdrachten en leeractiviteiten. Het ontwikkelde onderwijs en de examens worden vervolgens getoetst op een aantal onderwijskundige uitgangspunten en de aansluiting op de politiepraktijk: de zogenoemde onderwijskundige en politiekundige validatie.

Doelstelling en onderzoeksvragen

Onderwerp van onderzoek was de *kwaliteit van de samenwerking bij de onderwijsontwikkeling* en niet het proces van onderwijsontwikkeling als zodanig.

De Inspectie heeft de kwaliteit onderzocht van de samenwerking vanaf de tweede stap in de onderwijsontwikkeling: de vertaling van de beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen naar leeropdrachten, leeractiviteiten en proeven van bekwaamheid en de validatie hiervan. In het vervolg van het rapport spreekt de Inspectie van de tweede fase in de onderwijsontwikkeling.

Voor deze afbakening is gekozen, omdat deze fase van ontwikkeling zeer wezenlijk is voor de feitelijke vormgeving (inhoudelijk en organisatorisch) van het onderwijs. Samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen in deze fase van ontwikkeling is van belang om ervoor te zorgen dat de leeropdrachten en proeven van bekwaamheid uitvoerbaar zijn in de politiepraktijk en herkenbaar zijn voor de politiepraktijk. Bovendien vindt de eerste fase (de ontwikkeling van de beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen) plaats onder verantwoordelijkheid van de Politieonderwijsraad en houdt de Inspectie hier geen toezicht op. De Inspectie doet dus geen uitspraken over de kwaliteit van de samenwerking bij de ontwikkeling van de beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen.

De doelstelling van het onderzoek was:

Een nadere analyse van de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen bij de tweede fase van de onderwijsontwikkeling van de postinitiële leergangen.

De Inspectie wil met dit rapport bouwstenen aandragen voor een verdere verbetering van de kwaliteit van het politieonderwijs.

De reden dat het onderzoek zich richt op het postinitiële onderwijs is dat eerdere thematische onderzoeken zich alleen hebben gericht op het initiële onderwijs. Daarnaast kwam de uitvoerbaarheid en herkenbaarheid van de leeropdrachten als

3 In de officiële definitie van de Politieacademie is een kernopgave een probleem waarmee een beroepsbeoefenaar regelmatig in aanraking komt, wat kenmerkend is voor beroepsuitoefening op een bepaald niveau en wordt aangepakt binnen een specifiek organisatorische context waarbij van de politieagent een oplossing en een aanpak wordt verwacht.

belangrijk knelpunt naar voren in de Periodieke Kwaliteitsonderzoeken die gericht waren op het postinitiële onderwijs.

Deze doelstelling is vertaald in de volgende onderzoeksvragen:

- 1 Wat is de kwaliteit van de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen bij de tweede fase van de onderwijsontwikkeling van de postinitiële leergangen? Hierbij wordt een oordeel gegeven op de aspecten doelconvergentie, ketenregie, informatie-coördinatie, bereik van de keten, continuïteit in de keten, oplossingsgerichtheid en systematische evaluatie en verbetering. Deze kwaliteitsaspecten zijn ontleend aan het toezichtskader dat is ontwikkeld in het project 'Integraal Toezicht Jeugdzaken' (ITJ), een samenwerkingsverband tussen verschillende inspecties⁴.
- 2 Welke factoren hebben een positief dan wel een negatief effect op de kwaliteit van de samenwerking bij de tweede fase van de onderwijsontwikkeling van de postinitiële leergangen?

Methode van onderzoek

De Inspectie heeft de kwaliteit van de samenwerking geanalyseerd aan de hand van de onderstaande kwaliteitsaspecten.

- *Doelconvergentie*: de mate waarin overeenstemming bestaat tussen Politieacademie en de korpsen over het doel. Hebben Politieacademie en korpsen dezelfde doelen en zijn deze eenduidig?
- *Ketenregie*: de mate waarin er sprake is van sturing op het betrekken van alle relevante ketenpartners en de borging hiervan.
- *Informatiecoördinatie*: de mate waarin er sprake is van de vastlegging, afstemming en overdracht tussen de Politieacademie en de korpsen van gegevens die nodig zijn om het proces naar behoren te laten functioneren.
- *Bereik*: de mate waarin alle relevante partijen worden betrokken.
- *Continuïteit*: de mate waarin de activiteiten die de Politieacademie en de korpsen verrichten ononderbroken verlopen.
- *Oplossingsgerichtheid*: de mate waarin er door de Politieacademie en de korpsen wordt samengewerkt om het doel te behalen.
- *Systematische evaluatie en verbetering*: de mate waarin er systemen zijn ingericht om de kwaliteit en het bereiken van de beoogde effecten te waarborgen en te verbeteren.

Na een eerste oriëntatie aan de hand van een analyse van documenten en een gesprek met het hoofd Onderwijs van de Faculteit Bijzondere Politiekunde en Leiderschap (FBPL) is de Inspectie 'de diepte ingegaan' door het analyseren van drie casussen. Hiertoe is voor drie kernopgaven de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen geanalyseerd bij de tweede fase van de ontwikkeling of doorontwikkeling⁵ van het onderwijs.

4 Het betreft de volgende inspecties:

• Inspectie voor de Gezondheidszorg • Inspectie van het Onderwijs • Inspectie jeugdzorg
• Inspectie Openbare Orde en Veiligheid • Inspectie Werk en Inkomen

5 In dit rapport gebruikt de Inspectie de term 'doorontwikkeling' omdat de Politieacademie de term actualisatie alleen gebruikt voor veranderingen van het onderwijs dat reeds onderwijskundig en politiekundig is gevalideerd.

Het betreft de kernopgaven:

- 42.2.50 de doorontwikkeling van de kernopgave ‘Basisleeractiviteiten begeleiden’ (domein Gevaarsbeheersing);
- 46.6.08 de doorontwikkeling van de kernopgave ‘Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces’ (domein Politieleiderschap);
- 44.4.09 de ontwikkeling van de kernopgave ‘Slachtofferidentificatie’ (domein Recherche).

Deze kernopgaven zijn geselecteerd in overleg met de Politieacademie. Een belangrijk uitgangspunt hierbij was spreiding over de domeinen. Daarnaast moesten het kernopgaven zijn die recent (door)ontwikkeld waren, zodat de bij de (door)ontwikkeling betrokken personen zich de gang van zaken nog goed konden herinneren. Bij de doorontwikkeling ging het om substantiële inhoudelijke aanpassingen in de proeven en/of leeropdrachten. Van de kernopgaven 42.2.50 en 46.6.08 is alleen de samenwerking bij de doorontwikkeling geanalyseerd en niet de eerste ontwikkeling. Dit omdat de eerste ontwikkeling al geruime tijd geleden heeft plaatsgevonden.

Om de ontwikkeling van het onderwijs van deze kernopgaven te analyseren zijn individuele telefonische interviews gehouden met de deelnemers aan de ontwikkelgroepen, zijn gesprekken gevoerd met de verantwoordelijke teamleiders, zijn documenten bekeken en is gesproken met enkele deelnemers uit de expertgroepen. In bijlage I is een overzicht opgenomen van de gespreksdeelnemers en de bestudeerde documenten.

Vervolgens zijn er vijf bijeenkomsten geweest aan de hand van een stellingendiscussie om na te gaan in hoeverre de bevindingen uit de geanalyseerde casussen kunnen worden verbreed. Deelnemers aan deze bijeenkomsten waren leden van ontwikkelgroepen voor ander onderwijs dan de drie geselecteerde casussen. Dit waren zowel mensen uit de korpsen, als docenten en onderwijskundigen. Bij de selectie van deze deelnemers is gekeken naar een spreiding over de korpsen en een spreiding over de domeinen van het postinitiële onderwijs. Omdat een aantal mensen voor deze bijeenkomsten verhinderd was, zijn de stellingen schriftelijk aan hen voorgelegd en/of heeft een telefonisch interview plaatsgevonden. In bijlage I is een overzicht opgenomen van de betrokkenen.

Rapport

In hoofdstuk 1 wordt het totale proces van onderwijsontwikkeling (zowel de eerste en tweede fase) beschreven om de resultaten van het onderzoek in een bredere context te plaatsen. Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de bevindingen gepresenteerd. Hiertoe wordt voor een aantal aspecten uit fase twee van het ontwikkelproces beschreven hoe de onderwijsontwikkeling in de praktijk verloopt. Tot slot worden de bevindingen uit hoofdstuk 2 in hoofdstuk 3 geanalyseerd en beschreven aan de hand van de kwaliteitsaspecten uit het toezichtskader Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ) en worden op basis hiervan conclusies getrokken en aanbevelingen gedaan.

Het proces van onderwijsontwikkeling

1

In dit hoofdstuk beschrijft de Inspectie het volledige proces van onderwijsontwikkeling op hoofdlijnen zoals het formeel zou moeten verlopen. Dit hoofdstuk is bedoeld om de bredere context te schetsen als achtergrondinformatie voor de rest van het rapport. Hierbij is ervoor gekozen om ook in te gaan op een aantal zaken die geen onderwerp van dit onderzoek zijn. Dit betreft het opstellen van de beroepsprofielen en kernopgaven, de geplande structurele actualisatie van de kernopgaven vanaf 2007, de onderwijskundige validatie en de kwaliteitscontrole van de proeven.

Een belangrijke opmerking vooraf is dat de Inspectie OOV bij de beschrijving van dit proces niet uitgaat van de procesbeschrijvingen die de Politieacademie binnen het project Verbetering Informatieprocessen Politieacademie (VIP-project) heeft gemaakt. Die procesbeschrijvingen beschrijven de situatie zoals deze in de toekomst wenselijk is. In dit rapport is ook niet meegenomen het in januari 2007 door de Politieacademie vastgestelde beleid over de actualisatie van het politieonderwijs omdat het onderzoek al was afgerond voordat dit beleid was vastgesteld. Hierdoor was het niet mogelijk de werking in de praktijk te onderzoeken.

1.1 OPSTELLEN VAN BEROEPSPROFIELEN EN KERNOPGAVEN

In de *Wet op het LSOP en het politieonderwijs* uit 2003 is beoogd de afstemming van het politieonderwijs en de beroepspraktijk te borgen. Uitgangspunt is dat de inhoud van het politieonderwijs wordt gebaseerd op beroeps- en functieprofielen en competentiegerichte eindtermen, die door de beroepsgroep worden gevalideerd, door de politieberaden gelegitimeerd en door de ministers van BZK en van Justitie worden vastgesteld.

Ook vóór 2003 stelden beide ministers de beroeps- en functieprofielen en competentiegerichte eindtermen al vast. 'Nieuw in de *Wet op het LSOP en het politieonderwijs* is dat zij zich daarbij nadrukkelijk baseren op de visie van de beroepspraktijk via de Politieonderwijsraad'.⁶ 'In de Politieonderwijsraad wordt de invloed verankerd van de beroepspraktijk op het onderwijs, de belangrijkste "afnemers" van het politieonderwijs'.⁷ In de raad zijn – naast vertegenwoordigers uit het reguliere onderwijs en een onafhankelijk lid – de korpsen en de Politieacademie vertegenwoordigd. Bovendien zijn er in totaal twee adviserende leden van de ministeries van BZK en van Justitie. De Politieonderwijsraad adviseert de ministers van BZK en van Justitie jaarlijks over

6 Algemeen deel van de Memorie van toelichting op de Wet op het LSOP en het politieonderwijs, onder 6.1

7 Toelichting op artikel 19 Memorie van Toelichting op de Wet op het LSOP en het politieonderwijs

wijzigingen in de profielen, eindtermen en kernopgaven. Zij neemt alleen wijzigingsvoorstellen in behandeling indien ze onderbouwd en navolgbaar zijn en zijn voorzien van instemming van de relevante Strategische beleidsgroepen en/of boards van de Raad van Hoofdcommissarissen.

De Politieonderwijsraad is overigens niet betrokken geweest bij het opstellen van de eerste beroepsprofielen, competentiegerichte eindtermen en kernopgaven. Dit komt doordat het nieuwe politieonderwijs van start ging in 2002, dus vóórdat de *Wet op het LSOP en het politieonderwijs* was ingevoerd en de Politieonderwijsraad was geïnstalleerd. De adviestaak over de kwalificatiestructuur van PO2002 was belegd bij de Begeleidingscommissie PO2002.

De eerste beroepsprofielen voor het postinitiële onderwijs (en dus ook die betrekking hebben op de kernopgaven die in hoofdstuk 2 van dit rapport aan de orde komen) hebben de ministers van BZK en van Justitie vastgesteld in 2001. Vervolgens zijn de kernopgaven ontwikkeld door een centrale ontwikkelgroep van (toen nog) het LSOP en gevalideerd in een aantal bijeenkomsten en workshops en gelegitimeerd door de politieberaden. Een reconstructie van de manier waarop de kwalificatiestructuur destijds heeft vorm gekregen heeft de Politieonderwijsraad gemaakt in het rapport *Kwalificatiestructuur Politieonderwijs. Instrumenten en procedures voor verdere ontwikkeling en onderhoud* uit 2004.

Dit Inspectie OOV-rapport gaat niet nader in op de werkwijze bij het opstellen van beroepsprofielen en competentiegerichte eindtermen. Wel is het in het kader van dit onderzoek relevant om vast te stellen dat de Politieacademie de postinitiële beroepsprofielen en kernopgaven in samenwerking met het politieveld heeft opgesteld. Voor de kernopgaven waarvan fase twee van de onderwijsontwikkeling wordt besproken in hoofdstuk 2, kan de Inspectie namelijk vaststellen dat fase één van de onderwijsontwikkeling samen met de korpsen heeft plaatsgevonden.

1.2 HET PROCES VAN ACTUALISATIE EN DOORONTWIKKELING VAN EEN KERNOPGAVE

De minister van BZK stelt, in overeenstemming met de minister van Justitie, en op advies van de Politieonderwijsraad, jaarlijks de kwalificatiestructuur vast voor het daaropvolgende jaar. De Politieacademie neemt hiertoe initiatieven gericht op de verbetering en verandering van het politieonderwijs. Voorstellen tot substantiële verandering worden geagendeerd in de Politieonderwijsraad. Dit gebeurt volgens een standaardprocedure⁸.

De Politieacademie beoogt om met ingang van 2007 elke drie jaar alle kernopgaven te controleren op actualiteit. Bij de planning van de eerstvolgende actualisatieronde gaat

de Politieacademie uit van de datum van politiekundige validatie van het onderwijs. Naast het uitgangspunt dat elke kernopgave minimaal eens per drie jaar wordt geactualiseerd, zijn er verschillende overwegingen om een kernopgave in een bepaald jaar te actualiseren. Overwegingen zijn bijvoorbeeld actuele ontwikkelingen in de beroepspraktijk of specifieke thema's en themagewijze actualisatie dwars door kernopgaven, leergangen, opleidingen en faculteiten heen.

Maar ook vóórdat deze actualisatiecyclus in 2007 van start ging, zijn er al kernopgaven doorontwikkeld. Elk jaar doet de Politieacademie in maart voorstellen tot wijziging op kernopgavenniveau aan de Politieonderwijsraad.

1.3 ONDERWIJS- EN PROEVENONTWIKKELING

De verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van het postinitiële onderwijs (het eigenlijke onderwerp van onderzoek) is in artikel 3 van de *Wet op het LSOP en het politieonderwijs* bij de Politieacademie belegd: 'Het LSOP heeft tot taak het ontwikkelen en verzorgen van de postinitiële opleidingen'.

De Politieacademie heeft volgens de memorie van toelichting ten aanzien van het onderwijs een belangrijke ontwikkelende taak. Op grond van de vastgestelde competentiegerichte eindtermen moet de Politieacademie de uitwerking daarvan verzorgen in termen van inhoud en inrichting (de zogenaamde curricula) van de opleidingen, zowel ten aanzien van het deel van de opleidingen aan de onderwijsinstellingen als van het praktische opleidingsdeel. Deze paragraaf beschrijft op hoofdlijnen het proces en geeft weer welke afspraken er zijn gemaakt.

1.3.1 DEELNEMERS AAN DE ONDERWIJS- EN PROEVENONTWIKKELING

In het *Bedrijfsplan van de Faculteit Bijzondere Politiekunde en Leiderschap (FBPL)* is een belangrijke rol voor de docent weggelegd bij het onderhoud en de actualisatie van het onderwijs, voor zover opgenomen in zijn of haar functiebeschrijving.

Het bedrijfsplan stelt verder dat onderwijsontwikkeling in het kader van de structurele vernieuwing van het postinitiële onderwijs plaatsvindt in ontwikkelgroepen⁹. In het bedrijfsplan is niet vastgelegd wie deel uit zou moeten maken van de ontwikkelgroepen. Het jaarplan van de FBPL uit 2005 geeft aan dat iedere kernopgave is of wordt ontwikkeld in samenwerking met ten minste één partner buiten de faculteit (bijvoorbeeld vanuit de Faculteit Algemene Politiekunde (FAP), Kennisnetwerk, regio, bijzondere opsporingsdienst, ministeriële diensten, Hogescholen)¹⁰. Bij het doorontwikkelen van het onderwijs van de kernopgaven uit het domein Politieiderschap is overigens expliciet de opdracht gegeven dat in elke ontwikkelgroep vijf personen uit de politiepraktijk zitting zouden moeten nemen¹¹.

9 Bedrijfsplan Faculteit Bijzondere Politiekunde en Leiderschap (versie 27 oktober 2004), 34.

10 Jaarplan FBPL 2005, 3.

11 Plan van aanpak onderwijsontwikkeling domein leiderschap (maart 2005)

Er zijn geen criteria vastgelegd voor de selectie van korpsdeelnemers aan de ontwikkelgroepen.

1.3.2 HET PROCES VAN ONDERWIJSONTWIKKELING

De taak van de ontwikkelgroepen is het vertalen van de in fase één vastgestelde kernopgaven naar examenopdrachten, leeropdrachten en leeractiviteiten. De inhoud van de kernopgaven zelf staat in fase twee in principe niet ter discussie.

Voor het proces van onderwijs- en proevenontwikkeling heeft de Politieacademie de *Handleiding bij de proeven- en onderwijsontwikkeling* gemaakt. Ook is er in het verleden een document *Methodiek voor onderwijsontwikkeling PO2002* opgesteld. In beide gevallen gaat het om betrekkelijk summiere beschrijvingen die in de praktijk door onderwijskundigen worden gevolgd. De documenten geven beknopt weer welke processtappen zijn gedefinieerd bij de onderwijsontwikkeling in de ontwikkelgroepen¹²:

- 1 *Analyse van de kernopgave.* In deze fase wordt bepaald wat geleerd moet worden en op welk niveau. Daarbij wordt bekeken hoe de competenties uit de kernopgave het best kunnen worden getoetst en dus hoe de proeve van bekwaamheid er op hoofdlijnen uit moet komen te zien. Dat gebeurt aan de hand van het uitvoeringsproces dat hoort bij de betreffende kernopgave. Het uitvoeringsproces wordt onderverdeeld in activiteiten en deelactiviteiten.
De analyse levert de aanknopingspunten voor het kiezen van didactische benaderingen et cetera. De handleiding bevat een format voor de analyse van de kernopgave.
- 2 *Ontwerpfase.* In deze fase wordt een architectonische schets van de onderwijsleeromgeving gemaakt. Dat vormt een eerste aanzet om de gekozen didactische benadering te concretiseren, en geeft weer welke leermiddelen er nodig zijn. Verder dient het om de communicatie tussen de ontwikkelgroep en degenen die het onderwijs verder moeten uitwerken te verbeteren. Meerdere keren komt de ontwikkelgroep bij elkaar. De groep kijkt onder andere naar een logische opbouw van het onderwijs en naar bestaande werkprocessen binnen de politie.
De bijlage bij de handleiding bestaat uit een opsomming van inhoudelijke uitgangspunten en ontwerpeisen voor proeven- en onderwijsontwikkeling. Hierin staan geen eisen vermeld over de omvang en samenstelling van de ontwikkelgroepen.
- 3 *Ontwikkelingsfase.* Deze fase resulteert in een gedetailleerde beschrijving van alle leeropdrachten en leeractiviteiten die een onderdeel vormen van de onderwijsleeromgeving. In deze fase worden achtereenvolgens de leeropdrachten en de proeven uitgeschreven. De onderwijsontwikkeling volgt idealiter op de proevenontwikkeling.
- 4 *Productiefase en validatiefase.* In deze fase worden de onderwijsleermiddelen gemaakt, getest, en bijgesteld. Over validatie merkt de handleiding niets op (zie over validatie paragraaf 1.4 van dit rapport).

¹² Hans Biemans, Frank de Jong & Christine Hoogendoorn (O&O / LSOP), Ans Grotendorst (Kessels & Smit), *Handleiding bij de proeven- en onderwijsontwikkeling PO2002* (zonder datum), *'Methodiek voor onderwijsontwikkeling PO2002'* (zonder datum).

5 *Implementatie en uitvoeringsfase*. In deze fase vindt eventueel evaluatie en bijstelling van het ontwikkelde onderwijs plaats.

Soms is er nog een expertteam als klankbord naast de ontwikkelgroep. De Inspectie OOV heeft dat in dit onderzoek gezien bij de ontwikkeling van het rechercheonderwijs.

1.4 VALIDATIE EN KWALITEITSCONTROLE

In deze paragraaf wordt ingegaan op de onderwijskundige en politiekundige validatie van de proeven van bekwaamheid en de leeropdrachten en op de kwaliteitscontrole van de proeven van bekwaamheid.

Bij de onderwijskundige validatie wordt vastgesteld of de proeven en de leeropdrachten in onderwijskundig opzicht aan de maat zijn. Dat wil zeggen: of ze voldoende gevarieerd en studeerbaar zijn, en voldoen aan de uitgangspunten zoals verwoord in het Functioneel Ontwerp. In de onderwijskundige validatiecommissie hebben zowel medewerkers van de Politieacademie als externe onderwijskundigen zitting. In het proces van onderwijsontwikkeling is de onderwijskundige validatie een belangrijke stap. Ontwikkeld onderwijs mag bijvoorbeeld niet worden uitgevoerd, voordat onderwijskundige validatie heeft plaatsgevonden. Voor dit onderzoek naar de kwaliteit van de *samenwerking* tussen de Politieacademie en de korpsen bij de tweede fase van de onderwijsontwikkeling is de onderwijskundige validatie echter niet relevant, omdat hierbij geen functionarissen van of namens de korpsen zijn betrokken.

Politiekundige validatie houdt in dat wordt bezien of het ontwikkelde onderwijs voldoet aan de onderwijsbehoeften van de korpsen zoals vastgelegd in de kernopgaven. Daarbij komen vragen aan de orde als:

- Zijn de leeractiviteiten inhoudelijk noodzakelijk om het resultaat te behalen?
- Worden de juiste hulpmiddelen ingezet?
- Is dit waarop geëxamineerd moet worden?
- Zijn de juiste beoordelingspunten in de proeve cruciaal?
- Zijn alle onderwerpen die aan bod komen nodig binnen deze kernopgave?
- Worden er onderwerpen gemist in de uitwerking die wel opgenomen zouden moeten worden?

De politiekundige validatiecommissie bestaat uit vertegenwoordigers van korpsen, en van de Politieacademie de betreffende teamleider, onderwijskundige en toetskundige. De mening van de korpsvertegenwoordigers is bepalend voor het advies van de validatiecommissie¹³. De Politieacademie hanteert het standpunt dat de politiekundige validatie niet kan plaatsvinden wanneer het korpsquorum ontbreekt. De politiekundige

validatiecommissie heeft een adviserende rol naar het College van Bestuur van de Politieacademie.

Politiekundige validatie is tot op heden geen voorwaarde voor het uitvoeren van het onderwijs.

De concept proeven van bekwaamheid worden voorafgaand aan de onderwijskundige en politiekundige validatie bovendien getoetst door de interne kwaliteitscommissie van het Bureau Examinering. De commissie brengt een advies uit aan het hoofd van het Bureau Examinering. Hij beslist op basis van dit advies of de proeve moet worden aangepast of dat de proeve kan worden voorgelegd aan de validatiecommissie.

Verder beoordeelt de Examenraad de aan haar aangeboden proeven van bekwaamheid. De Raad heeft daartoe criteria opgesteld die onder andere zijn afgeleid uit het Functioneel Ontwerp, waarin de uitgangspunten van het huidige politieonderwijs zijn beschreven¹⁴. De beoordelingen worden als advies aangeboden aan het College van Bestuur van de Politieacademie.

14 Over examinering in het initiële politieonderwijs heeft de Inspectie OOV het rapport Onderzoek naar examinering van het initiële politieonderwijs niveau 2, 3 en 4 (februari 2006) uitgebracht.

Bevindingen

2

In dit hoofdstuk worden de bevindingen uit het onderzoek gepresenteerd. Hiertoe wordt voor een aantal aspecten van de tweede fase van het ontwikkelproces beschreven hoe de onderwijsontwikkeling in de praktijk verloopt. De beschrijving is zowel gebaseerd op de drie casussen, als op de bevindingen tijdens de klankbord-bijeenkomsten. Bovendien is gebruik gemaakt van een analyse van een lijst van deelnemers van de ontwikkelgroepen voor het onderwijs op het gebied van recherche, verkeer en milieu en gevaarsbeheersing¹⁵. De complete beschrijving van de casussen is opgenomen in bijlage II. De analyse van de deelnemers van de ontwikkelgroepen is opgenomen in bijlage III.

2.1 SAMENSTELLING VAN DE ONTWIKKELGROEPEN

De ontwikkelgroepen bestaan over het algemeen uit een onderwijskundige, een toetskundige, één of meer docenten, een aantal mensen uit de politiepraktijk en in sommige gevallen relevante ketenpartners zoals het Nederlands Forensisch Instituut (NFI). De deelnemers aan de ontwikkelgroepen gaven aan dat er gemiddeld vijf á zes personen uit de praktijk in de ontwikkelgroep zaten, maar dat dit wel kon verschillen. Voor heel specialistische kernopgaven, zoals op het gebied van persoonsbeveiliging, zijn er over het algemeen minder mensen uit de praktijk betrokken dan voor meer brede kernopgaven zoals 'Rechercheren in een meer omvattende zaak' (RIMOZ). Deze bevindingen worden bevestigd door de analyse van de deelnemerslijst van ontwikkelgroepen. Het gemiddelde aantal deelnemers was vijf, maar dit varieerde wel sterk tussen de groepen. Er was een aantal groepen met drie deelnemers, maar ook een enkele groep met dertien of negentien deelnemers. Bovendien hadden drie van de 43 beschreven ontwikkelgroepen (nog) geen deelnemers uit de korpsen. Het aantal deelnemers vanuit de korpsen verschilde sterk tussen de casussen: dit waren er acht bij 'Basisleeractiviteiten begeleiden', drie bij 'Slachtofferidentificatie' en één bij 'Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces'.

De mensen uit de praktijk worden meestal benaderd omdat ze al contacten hebben met de Politieacademie of omdat ze over specifieke deskundigheid beschikken. Er worden verschillende criteria gebruikt bij de samenstelling van de ontwikkelgroepen. Soms wordt expliciet gekeken naar een vertegenwoordiging over het land of een mix tussen plattelandsregio's en stedelijke regio's. Bij de casus 'Basisleeractiviteiten begeleiden' is bijvoorbeeld geprobeerd een vertegenwoordiging over het land te krijgen. In eerste instantie was dit ook het geval, maar de vertegenwoordigers uit de noordelijke korpsen (en een docent van het initiële onderwijs) zijn op een gegeven moment gestopt. Het komt echter ook voor dat juist mensen vanuit de grote korpsen worden gezocht of dat

er om praktische redenen vooral mensen benaderd worden uit regio's dichtbij de Politieacademie.

Volgens het hoofd Onderwijs bewaken zowel de teamleiders/vakgroepmanagers als de onderwijskundigen van de betreffende locatie de samenstelling van de ontwikkelgroepen.

De deelnemers aan de klankbordbijeenkomsten (zowel de mensen uit de praktijk als de docenten als de onderwijskundigen) vinden het belangrijk om altijd mensen uit de praktijk te betrekken bij de ontwikkeling van het onderwijs. Dit geldt ook als er landelijke richtlijnen zijn zoals ABRIO (Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatie-huishouding en Opleiding) of de Forensisch Technische normen (FT-normen). Deze gaan vaak maar over een stukje van het werk in de ontwikkelgroepen. In de regel wordt in de ontwikkelgroepen namelijk gesproken over de beoordelingspunten van de proeve, worden casuïstiek en leeropdrachten ontwikkeld en wordt de praktische haalbaarheid van het onderwijs en de proeven besproken.

Bij afwezigheid werden de deelnemers uit de korpsen meestal niet vervangen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de vertegenwoordigers uit de noordelijke korpsen bij de casus 'Basisleeractiviteiten begeleiden'. Het is over het algemeen lastig om mensen vanuit het korps te vervangen wanneer mensen voor de ontwikkelgroepen zijn benaderd vanwege hun specifieke deskundigheid. In sommige gevallen waren er echter twee vertegenwoordigers uit een korps die elkaar konden vervangen.

Het is ook voorgekomen dat de mensen van de Politieacademie die betrokken waren bij de onderwijsontwikkeling, uitvielen. De Inspectie heeft de indruk dat deze personen over het algemeen wel worden vervangen. Zo zijn er bijvoorbeeld meerdere toetskundigen betrokken geweest bij de ontwikkeling van de kernopgave 'Slachtofferidentificatie' en meerdere onderwijskundigen bij de ontwikkeling van de kernopgave 'Basisleeractiviteiten begeleiden'.

2.2 OPDRACHT EN VOORBEREIDING

De ontwikkelgroepen hebben de volgende opdracht op hoofdlijnen. Ontwikkel bij een kernopgave een proeve van bekwaamheid bestaande uit examenopdrachten en daarvan afgeleid leeropdrachten en leeractiviteiten. Kaders daarbij zijn het Functioneel Ontwerp, de in hoofdstuk 1 genoemde *Handleiding bij de proeven- en onderwijsontwikkeling PO2002* en de in de kernopgave beschreven competenties.

Deze opdracht was echter niet bij alle geïnterviewde deelnemers bekend. Het verschilt ook in hoeverre de deelnemers uit de korpsen informatie ontvangen over de uitgangspunten/kaders. Een aantal deelnemers was bijvoorbeeld wel bekend met de tijdslijn van het ontwikkelproces, maar bij andere deelnemers was dit niet bekend. Tijdens de eerste bijeenkomst wordt er meestal wel uitleg gegeven over de uitgangspunten van het nieuwe onderwijs. De onderwijskundigen hebben hiervoor verschillende aanpakken.

De ontwikkelgroepen verschillen in hun werkwijze. In sommige gevallen wordt er al een substantieel deel ontwikkeld door de docenten en de onderwijskundige voordat dit wordt voorgelegd aan mensen uit de praktijk. Dit is bijvoorbeeld het geval met onderwijs op het gebied van Vreemdelingentoezicht en Verkeer. Bij Vreemdelingen-toezicht is er voor gekozen in de ontwikkelgroep geen mensen uit de praktijk op te nemen, maar de producten voor te leggen aan een bredere groep met vertegenwoordigers uit de korpsen om te voorkomen dat er te veel nadruk zou komen te liggen op de werkwijzen in de korpsen van de mensen in de ontwikkelgroep. Bovendien speelt mee dat de bedrijfsarchitectuur die is opgesteld door de korpsen, leidend is geweest voor de ontwikkeling van het beroepsprofiel, kernopgaven, leeropdrachten en proeven. In andere gevallen zijn de mensen uit de praktijk vanaf het begin af aan betrokken bij de onderwijsontwikkeling. Dit geldt bijvoorbeeld voor de casussen 'Basisleeractiviteiten begeleiden' en 'Slachtofferidentificatie' en kernopgaven op het gebied van de financieel rechercheren en operationeel criminaliteitsonderzoek.

Bij de casussen is expliciet ingegaan op de vraag of de producten van het ontwikkelproces tussentijds zijn voorgelegd aan anderen. Bij alle casussen zijn de proeven tussentijds voorgelegd aan de interne kwaliteitscommissie van Bureau Examinering. Alleen bij de casus 'Basisleeractiviteiten begeleiden' zijn tussenproducten voorgelegd aan en besproken met andere vertegenwoordigers uit de korpsen, namelijk de IBT-chefs via het Landelijk IBT Overleg (LIO). Bij de casus 'Slachtofferidentificatie' heeft de team-leider het proces teruggekoppeld naar de expertgroep forensische opsporing.

Binnen de ontwikkelgroepen wordt er verschillend omgegaan met het bestaan van verschillende werkwijzen in de korpsen. Bij het onderwijs van de kernopgave 'Optreden op en nabij water in het kader van conflict- en crisisbeheersing' is bijvoorbeeld uitgegaan van de situatie in Rotterdam omdat daar alle mogelijke situaties kunnen voorkomen. Vervolgens is gekeken wat hiervan ook relevant is voor de andere korpsen. Op basis hiervan is het onderwijs van de kernopgave gebouwd. Heel specifieke situaties zijn niet in het onderwijs van deze kernopgave opgenomen, maar in het onderwijs van andere meer specialistische kernopgaven. Ook bij de casus 'Basisleeractiviteiten begeleiden' is gezocht naar de overeenkomsten in de werkwijzen in de korpsen. Bij de kernopgaven 'Rechercheren in een meer omvattende zaak' (RIMOZ) is er voor gekozen de studenten zelf de werkwijzen uit het korps in te laten brengen om zo aan te sluiten bij de verschillende werkwijzen in de korpsen. De studenten moeten bijvoorbeeld inventariseren hoe iets binnen het eigen korps is georganiseerd.

De Politieacademie zorgt ervoor dat de deelnemers in het ontwikkelproces tijdig over informatie beschikken die relevant is voor het ontwikkelproces. Dit betreft in ieder geval de uitwerkingen van hetgeen in de ontwikkelgroepen is besproken. De deelnemers aan de klankbordbijeenkomsten waren hier over het algemeen zeer over te spreken.

Wat betreft de politiekundige validatie (zoals beschreven in 1.4) is aangegeven dat deze ten tijde van het onderzoek op de beschreven wijze alleen heeft plaatsgevonden voor het rechercheonderwijs. De Politieacademie is van plan om in de loop van 2006 en 2007 alle opleidingen politiekundig te valideren op de wijze waarop het rechercheonderwijs tot nu toe is gevalideerd. Hiertoe is een plan van aanpak opgesteld.

Van de casussen is tot nu toe alleen de casus 'Slachtofferidentificatie' politiekundig gevalideerd. De casus 'Leidinggeven in de uitvoering in het opsporingsproces' moet nog zowel politiekundig als onderwijskundig worden gevalideerd. De casus 'Basisleeractiviteiten begeleiden' is wel al onderwijskundig gevalideerd.

2.4 TAAKVERDELING EN INBRENG DEELNEMERS

De inbreng van de mensen uit de praktijk bestaat over het algemeen uit het aandragen van specifieke deskundigheid en informatie over de werkwijzen in de korpsen. Afhankelijk van de personen zelf verschilt het of de korpsvertegenwoordigers uitgaan van de werkwijze uit het eigen korps of dat er naar meer landelijke werkwijzen wordt gekeken. Bij de casus 'Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces' was de externe deskundige door zijn werkervaring bij het programmabureau ABRIO bijvoorbeeld ook goed op de hoogte van de werkwijzen in andere korpsen.

De mensen uit de praktijk nemen over het algemeen op persoonlijke titel deel aan de ontwikkelgroep. Een uitzondering hierop vormt de ontwikkeling van de opleiding voor Regionale Inlichtingen Diensten (RID-opleiding). De deelnemers waren afkomstig uit de werkgroep opleidingen van het landelijke project 'Keten en kwaliteit' en hadden een opdracht vanuit dit project. Terugkoppeling vond plaats met de voor dit project verantwoordelijke korpschef uit de Raad van Hoofdcommissarissen (RHC). Verder verschilt het of de mensen uit de praktijk binnen hun organisatie terugkoppelen over het werk in de ontwikkelgroep. Sommigen doen dit niet, sommigen wel.

In de politiekundige validatiecommissie zitten tot dusverre politiefunctionarissen met medeweten van hun eigen korps, maar niet met een opdracht en op eigen titel. Terugkoppeling naar de korpsen is niet formeel geregeld. De politiekundige validatie van ontwikkeld rechercheonderwijs in de leergangen Tactisch Rechercheur, Technisch Rechercheur en Recherchekundige heeft overigens wel plaatsgevonden in werkgroepen die vallen onder de expertgroepen¹⁶ van de Raad van Hoofdcommissarissen. Hiermee lijkt terugkoppeling naar de board Opsporing via de strategische beleidsgroepen geborgd. Binnen het project voor politiekundige validatie beoogt men afspraken over terugkoppeling beter te borgen en schriftelijk te regelen.

¹⁶ De term expertgroepen wordt voor verschillende gremia gebruikt. De hier bedoelde expertgroepen hebben een andere rol dan de expertgroepen bij bijvoorbeeld het domein Gevaarsbeheersing. Zij leveren de input voor nieuwe of te actualiseren kernopgaven.

2.5 REGIE OP HET ONTWIKKELPROCES

Het verschilt wie er voorzitter/coördinator is van de ontwikkelgroep. In sommige gevallen is dit de onderwijskundige, in een aantal gevallen één van de docenten. Dit verschilt overigens tussen de domeinen. Bij het domein Gevaarsbeheersing is de voorzitter vaak de onderwijskundige. Bij het domein Recherche is dat in de meeste gevallen een docent en soms de verantwoordelijke teamleider. Bij de casus 'Basisleeractiviteiten begeleiden' bestond er onduidelijkheid wie de voorzitter was, bij 'Slachtofferidentificatie' was dit een docent en bij 'Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces' ook.

Ook de mate waarin het vakgroepmanagement stuurt op de onderwijsontwikkeling verschilt. Dit varieert van een enkele teamleider/vakgroepmanager die deel uitmaakt van de ontwikkelgroep en inhoudelijk meestuurt, tot teamleiders die de aansturing beperken tot het budgetbeheer en de personeelsvoorziening. De docenten die deelnamen aan de klankbordbijeenkomsten vinden het overigens geen probleem wanneer er geen inhoudelijke aansturing plaatsvindt door het vakgroepmanagement. Zij merkten op dat de vastgestelde kernopgaven de inhoudelijke kaders vormen. De aansturing vanuit het vakgroepmanagement vindt over het algemeen op vrij informele wijze plaats. Het vakgroepmanagement wordt aangestuurd door de domeinhoofden.

De aansturing van de onderwijskundigen vindt plaats door het overleg van de onderwijskundigen met het hoofd onderwijs van het desbetreffende domein.

2.6 RESULTAAT

Meestal is het onderwijs op tijd gereed voordat het wordt gegeven. Volgens de docenten die deelnamen aan de klankbordbijeenkomsten is het echter een enkele keer voorgekomen dat het onderwijs al wordt gegeven, terwijl er tegelijkertijd nog ontwikkeld wordt.

Er is door de docenten en de onderwijskundigen een aantal redenen genoemd voor het later afronden van de onderwijsontwikkeling dan was gepland. Allereerst is dat de beschikbare docentencapaciteit. Vooral als deze wordt afgezet tegen de grote hoeveelheid te ontwikkelen kernopgaven, het inspelen op vragen/verzoeken uit de korpsen en het inspelen op actuele ontwikkelingen zoals de gevolgen van het programma 'Versterking Opsporing en Vervolg'. Een andere reden kan zijn onduidelijkheid over het te ontwikkelen onderwijs. Dit geldt bijvoorbeeld voor de leergang Recherchekundige waarbij er onduidelijkheid bestond over de positie die een recherchekundige uiteindelijk in het korps zal krijgen. Een ander voorbeeld is de leergang Vreemdelingentoezicht waarbij het nog onduidelijk is hoe de taken van de Vreemdelingendienst er per 1 januari 2007 uit gaan zien.

De deelnemers aan de ontwikkelgroepen zijn over het algemeen tevreden over het resultaat van het ontwikkelingsproces. Bij de casussen is bovendien expliciet ingegaan op de vraag of de deelnemers een beeld hebben van de tevredenheid van de korpsen over het resultaat. Bij de casussen 'Basisleeractiviteiten begeleiden' en 'Slachtofferidentificatie' zijn er duidelijke indicaties dat de korpsen tevreden zijn. Bij de casus 'Slachtofferidentificatie' is dat de positieve reactie vanuit de politiekundige validatie en bij 'Basisleeractiviteiten begeleiden' de resultaten van een enquête van het Landelijk IBT Overleg (LIO).

2.7 POSITIEVE PUNTEN EN PUNTEN TER VERBETERING BIJ DE ONDERWIJSONTWIKKELING

Aan de deelnemers aan de klankbordbijeenkomsten is expliciet de vraag gesteld wat zij een positief dan wel een punt ter verbetering vinden bij de onderwijsontwikkeling. Zij vinden het positief dat de Politieacademie de korpsen bij de onderwijsontwikkeling betreft in expert- of ontwikkelgroepen en op deze wijze het onderwijs zo goed mogelijk probeert aan te laten sluiten bij de praktijk. De deelnemers vanuit de Politieacademie zijn bovendien positief over de betrokkenheid die de vertegenwoordigers uit de korpsen tonen bij de onderwijsontwikkeling. Een aantal deelnemers uit de korpsen uit tot slot veel waardering voor de manier waarop de onderwijskundigen in staat zijn om hetgeen in de discussies in de ontwikkelgroepen wordt ingebracht, weer samen te brengen tot producten die besproken kunnen worden.

Een ander punt dat op deze vraag naar voren werd gebracht door de deelnemers aan de klankbordbijeenkomsten is het aanbieden van maatwerk om daarmee optimaal in te spelen op de wensen van de korpsen. De meningen verschillen hierover. Een aantal deelnemers vindt het juist goed dat er een meer standaard onderwijsaanbod is. Zij vinden dit goed voor de positie van de politiemedewerker. Een aantal andere deelnemers is echter van mening dat er meer maatwerk moet worden aangeboden. Er wordt in dit kader ook ingegaan op het verschil tussen de beoogde doelgroep van het postinitiële onderwijs (studenten die het initiële onderwijs hebben gevolgd en enkele jaren werkervaring hebben) en de huidige doelgroep (mensen die vaak al lang een bepaalde functie in de praktijk bekleden). Volgens de deelnemers is het de vraag of het volgen van een volledige leergang, aansluit op de behoefte van deze laatste doelgroep.

Eén van de punten ter verbetering die wordt genoemd door de deelnemers aan de klankbordbijeenkomsten is dat er blijvende aandacht moet zijn voor de actualisatie van het onderwijs. De praktijk blijft zich ontwikkelen. Het is belangrijk dat er regelmatig wordt geëvalueerd of het onderwijs en de praktijk nog steeds op elkaar aansluiten. Een ander punt dat naar voren komt is de professionaliteit van de werkomgeving. In het duale onderwijs is het van belang dat de studenten te maken hebben met een

werkomgeving waarin zij aan hun opdrachten kunnen werken en waarin zij voldoende begeleiding krijgen.

Bij de casussen is ingegaan op de vraag of het proces van onderwijsontwikkeling systematisch geëvalueerd en verbeterd wordt. Bij geen van de casussen was sprake van systematische evaluatie van het proces van onderwijsontwikkeling.

2.8 FACTOREN VAN INVLOED OP DE AANSLUITING VAN HET ONDERWIJS OP DE PRAKTIJK

Belangrijke aanleiding voor dit onderzoek waren de signalen dat de onderwijsinhoud niet aansluit op de praktijk. De Inspectie heeft in dit onderzoek bekeken in hoeverre de kwaliteit van de samenwerking bij de ontwikkeling van het onderwijs hier een oorzaak voor is en doet een aantal aanbevelingen om de samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen verder te verbeteren.

Dit laat echter onverlet dat er nog een aantal andere zaken speelt die van invloed zijn op de aansluiting van het onderwijs in de praktijk. Gedurende het onderzoek kwamen ook andere mogelijke oorzaken naar voren die kunnen leiden tot de klacht van korpsen dat het onderwijs niet altijd aansluit op de praktijk. De Inspectie heeft geen nader onderzoek gedaan naar deze factoren, maar noemt ze wel in deze paragraaf.

Het in kaart brengen van deze mogelijke oorzaken kan naar het oordeel van de Inspectie bijdragen aan een dialoog over de kwaliteit van samenwerking tussen de Politieacademie en de korpsen in brede zin.

De Inspectie is gedurende het onderzoek gestuit op de volgende mogelijke factoren die de aansluiting van het politieonderwijs op de beroepspraktijk kunnen verstoren:

- Het verschil in beoogde doelgroep en huidige afnemers postnitiële onderwijs. De doelgroep waarvoor het onderwijs is ontwikkeld (namelijk studenten die het initiële onderwijs hebben gevolgd en enkele jaren hebben gewerkt) is op dit moment pas in geringe mate toe aan het volgen van het postnitiële onderwijs. Naar verwachting zullen pas over zo'n twee à drie jaar de eerste studenten in de postnitiële opleidingen instromen die ook het initiële onderwijs hebben gevolgd. De meeste opleidingsplaatsen in het postnitiële onderwijs worden dus bezet door mensen die de nodige ervaring op het vakgebied hebben. Een volledige leergang, waarbij veel van de zelfwerkzaamheid (en investering in tijd) van de studenten verwacht wordt, sluit daarom niet altijd aan op hun manier van leren en leerbehoefte en daarmee op 'de praktijk'.
- De duur van de leergangen sluit niet altijd aan op de wensen van de praktijk. Over de duur van de leergangen is gedurende het onderzoek meermalen opgemerkt dat het onder hoge personeelsdruk niet altijd mogelijk en wenselijk is mensen gedurende langere tijd op te leiden. Uit de korpsen hebben we een aantal signalen gekregen dat korpsen om die reden werken met maatwerkopleidingen, al dan niet verzorgd door de Politieacademie.
- Korpsen bieden niet altijd voldoende faciliteiten voor de studie. Wat betreft de vorm

van het onderwijs (het duale leren) is opgemerkt dat studenten gedurende een langere periode naast hun dagelijkse werkzaamheden bezig zijn met hun studie. Er is in veel gevallen niet voor gezorgd dat (een deel van) het werk door collega's wordt overgenomen. Dit draagt mogelijk bij tot de klacht dat het onderwijs niet op de praktijk aansluit en dat het niet mogelijk is om de leeropdrachten uit te voeren.

- Een docent kan het onderwijs anders invullen dan hoe het is ontwikkeld. Bij één van de casusonderzoeken kwam naar voren dat docenten bepaalde elementen uit de stof tijdens de uitvoering van de lessen meer aandacht gaven dan bij de onderwijsontwikkeling was uitgewerkt. Dat leidde er in dit specifieke geval toe dat een aantal korpsen niet tevreden was over de inhoud van de leergang.
- Het bestaan van verschillende werkwijzen in de korpsen. Door de verschillende werkwijzen in de korpsen, wordt het lastiger om het onderwijs zo te ontwikkelen dat de leeropdrachten uitvoerbaar zijn in alle korpsen. In de praktijk wordt hier op verschillende manieren mee omgegaan. Soms wordt gezocht naar de overeenkomsten in de werkwijzen, soms wordt er gewerkt met opdrachten waarin de studenten moeten uitzoeken wat de werkwijze in hun korps is.

Conclusies en aanbevelingen

3

In dit hoofdstuk worden de conclusies en aanbevelingen beschreven. Hiertoe wordt ingegaan op de kwaliteit van de samenwerking aan de hand van de beoordelingsaspecten doelconvergentie, ketenregie, bereik, informatiecoördinatie, continuïteit, oplossingsgerichtheid en systematische evaluatie en verbetering.

3.1 DOELCONVERGENTIE

Onder doelconvergentie wordt verstaan de mate waarin overeenstemming bestaat tussen de Politieacademie en de korpsen over het doel van de samenwerking bij de onderwijsontwikkeling. Met andere woorden: hebben Politieacademie en korpsen met de samenwerking dezelfde doelen en zijn deze eenduidig?

De samenwerking bij de ontwikkeling van het onderwijs is erop gericht het onderwijs zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de ontwikkelingen in de korpspraktijk. De verschillende partijen in de ontwikkelgroepen onderschrijven dit algemeen omschreven doel van de samenwerking.

De ontwikkelgroepen hebben de volgende opdracht op hoofdlijnen. Ontwikkel bij een kernopgave een proeve van bekwaamheid en examenopdrachten en daarvan afgeleid leeropdrachten en leeractiviteiten. Kaders daarbij zijn het Functioneel Ontwerp, de in hoofdstuk 1 genoemde *Handleiding bij de proeven- en onderwijsontwikkeling PO2002* en de in de kernopgave beschreven competenties.

Over het algemeen ontbrak er echter een duidelijke inhoudelijke opdracht van de Politieacademie. De vastgestelde kernopgave biedt weliswaar op hoofdlijnen een kader voor de ontwikkelgroep, maar biedt nog veel interpretatieruimte. Hierdoor werd er bijvoorbeeld niet aangegeven of het onderwijs moest aansluiten op de meest voorkomende werkwijzen in de korpsen, of dat het moest aansluiten bij de nieuwste inzichten, of beide. Het ontbreken van een duidelijke opdracht kan ertoe leiden dat het product van de ontwikkelgroepen grotendeels afhankelijk is van de invulling die hier door de deelnemers aan wordt gegeven. De samenstelling van de ontwikkelgroep en de selectie van de deelnemers is dan heel bepalend voor het resultaat. De Inspectie constateert in haar onderzoek bijvoorbeeld dat er in de verschillende ontwikkelgroepen verschillende keuzes zijn gemaakt met betrekking tot de aansluiting op de praktijk. Zo is bij de kernopgaven 'Basisleeractiviteiten begeleiden' en 'Optreden op en nabij water in het kader van conflict- en crisisbeheersing' vooral gezocht naar de meest voorkomende werkwijzen, terwijl bijvoorbeeld de kernopgaven 'Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces' en 'RIMOZ' zo zijn opgezet dat er aandacht wordt besteed aan de verschillen tussen de werkwijzen in de korpsen.

In een aantal gevallen was er onduidelijkheid over de inhoud van het beoogde programma. Dit was bijvoorbeeld het geval bij het onderwijs op het gebied van Vreemdelingentoezicht, waarbij onduidelijkheid was over nieuwe wet- en regelgeving, of bij de leergang Recherchekunde, waarbij onduidelijkheid bestond over de invulling van de functie van recherchekundige in een korps. Deze onduidelijkheid heeft in deze gevallen geleid tot het later afronden van het ontwikkelingsproces dan gepland.

De Inspectie is van oordeel dat de Politieacademie en de korpsen weliswaar gezamenlijk tot doel hebben onderwijs te ontwikkelen dat aansluit bij de ontwikkelingen in de korpspraktijk, maar dat door het ontbreken van een duidelijke inhoudelijke opdracht het afhankelijk is van de ontwikkelgroep hoe dit exact wordt vormgegeven. Wel vindt er door middel van de onderwijskundige en politiekundige validatie achteraf een 'controle' plaats of er in de leeropdrachten, leeractiviteiten en proeven van bekwaamheid een juiste vertaling heeft plaatsgevonden van de kernopgave en of het ontwikkelde onderwijs aansluit bij de ontwikkelingen in de korpspraktijk. De Inspectie is van mening dat het van belang is hier ook door een expliciete inhoudelijke opdracht aan de voorkant op te sturen om de inspanningen van de ontwikkelgroep zo maximaal mogelijk te richten op het gewenste resultaat.

De Inspectie beveelt daarom aan dat elke ontwikkelgroep een duidelijke inhoudelijke opdracht krijgt waar overeenstemming over bestaat tussen de Politieacademie en de korpsen. Voor een deel zal dit een standaardopdracht kunnen zijn en voor een deel zullen de voor de betreffende kernopgave specifieke keuzes moeten worden aangegeven.

3.2 KETENREGIE

Onder ketenregie wordt verstaan de mate waarin er sprake is van sturing op het betrekken van alle relevante partners uit de keten en het borgen hiervan.

De Inspectie constateert dat er geen eenduidige criteria zijn vastgelegd over de samenstelling van de ontwikkelgroep en de selectie van de deelnemers uit de korpsen. Hierdoor is het niet goed mogelijk om te sturen op de samenstelling van de ontwikkelgroepen en het betrekken van alle relevante partners uit de keten. Veelal wordt geput uit het eigen netwerk van de Politieacademie en de landelijke overlegstructuren. Hierdoor loopt de Politieacademie het risico dat niet alle korpsen of relevante personen uit de praktijk worden betrokken bij de ontwikkeling van het onderwijs (zie ook paragraaf 3.3 Bereik).

Het is de Inspectie niet duidelijk wie er verantwoordelijk is voor de instelling en samenstelling van de ontwikkelgroepen. De samenstelling lijkt in de praktijk vooral de verantwoordelijkheid te zijn van de docent(en), in overleg met de onderwijskundige en de teamleider/vakgroepmanager.

De Inspectie is van mening dat er sterker gestuurd moet worden op het betrekken van alle relevante partners uit de keten en het borgen hiervan.

Zij beveelt de Politieacademie aan:

- 1 eenduidige criteria vast te leggen voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen en de selectie van deelnemers, en te sturen op het gebruik hiervan;
- 2 eenduidig vast te leggen wie er verantwoordelijk is voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen.

3.3 **BEREIK**

Onder bereik wordt verstaan de mate waarin alle relevante partijen worden betrokken.

Over het algemeen worden er bij de ontwikkeling van het onderwijs zowel docenten, onderwijskundigen, toetskundigen als mensen uit de korpspraktijk betrokken.

Afhankelijk van de gekozen werkwijze, worden de mensen uit de korpspraktijk ingezet als 'echte' deelnemer aan de ontwikkelgroep of reageren ze op producten die door de ontwikkelgroep zijn ontwikkeld. Bovendien zijn er mensen vanuit de korpsen betrokken bij de politiekundige validatie.

Op dit niveau kan dus geconcludeerd worden dat meestal de relevante partijen worden betrokken bij de tweede fase van de ontwikkeling van het onderwijs. De Inspectie wil er hierbij op wijzen dat een groot deel van het postinitiële onderwijs nog niet politiekundig is gevalideerd.

Bovendien kan de conclusie worden getrokken dat er over het algemeen voldoende personen uit de praktijk worden betrokken bij de ontwikkeling van het onderwijs. Gemiddeld zijn er vijf mensen uit de praktijk betrokken bij de ontwikkeling van een kernopgave. De Inspectie merkt hierbij op dat dit sterk kan verschillen en dat er ook enkele kernopgaven zijn ontwikkeld waarbij er nauwelijks of geen mensen uit de praktijk zijn betrokken. Door een grote vraag naar onderwijs, bijvoorbeeld door het programma 'Versterking Opsporing en Vervolging', kan er druk ontstaan op het betrekken van alle relevante partijen.

Het is gebleken dat de deelnemers die uit de korpsen komen, over het algemeen op persoonlijke titel zijn benaderd om deel nemen aan de ontwikkelgroepen. Er vindt weinig structurele terugkoppeling plaats naar vakgenoten, collega's en leidinggevendenden in het korps over het werk in de ontwikkelgroepen. De deelnemers uit de korpsen zijn daarmee geen vertegenwoordigers van het korps.

Het zou te verwachten zijn dat de deelnemers een representatieve afspiegeling zouden vormen van de Nederlandse politie, maar de personen lijken vaak op andere gronden te zijn geselecteerd. Vaak wordt er gekeken naar de specifieke deskundigheid van personen. Op zich vindt de Inspectie dit een goed criterium. Wanneer er echter vooral wordt geselecteerd op basis van dit criterium en er minder wordt gekeken naar andere criteria,

zoals spreiding over de korpsen, heeft dit als risico dat het onderwijs wellicht geen afspiegeling meer is van de politiepraktijk maar van enkele deskundigen. Om het onderwijs in vruchtbare aarde te laten vallen, is het naar de mening van de Inspectie van belang dat de deelnemers aan de ontwikkelgroepen de beroepspraktijk in de korpsen kunnen vertegenwoordigen. Soms is het onderwijs echter zo specifiek dat er maar enkele deskundigen zijn.

De Inspectie vindt het positief dat bij de onderwijsontwikkeling in de ontwikkelgroepen in veruit de meeste gevallen zowel mensen uit de praktijk, docenten, onderwijskundigen als toetskundigen zijn betrokken.

Een aandachtspunt is echter dat korpsdeelnemers in de ontwikkelgroepen over het algemeen op persoonlijke titel deelnemen. Ook als de ontwikkelgroepen evenwichtig zijn samengesteld, is het belangrijk dat de deelnemers aansluiten op de ontwikkelingen in hun eigen korps en de ontwikkelingen in het land en dus geacht kunnen worden te spreken voor de politie in Nederland. Hiervoor is het wenselijk dat zij beschikken over een zeker mandaat en draagvlak bij vakgenoten, leidinggevend en collega's.

Verder onderschrijft de Inspectie het voornemen van de Politieacademie om ervoor te zorgen dat alle kernopgaven zo spoedig mogelijk politiekundig zijn gevalideerd. Dat leidt er toe dat ook op een ander niveau dan dat van de ontwikkelgroepen wordt samengewerkt om de aansluiting van het onderwijs op de praktijk te borgen. Zij juicht het toe dat men binnen het project voor politiekundige validatie beoogt afspraken over terugkoppeling naar de korpsen beter te borgen en schriftelijk te regelen.

De Inspectie wil de Politieacademie bovendien in overweging geven, om nieuw te ontwikkelen of te actualiseren onderwijs pas in te voeren wanneer dit ook politiekundig gevalideerd is.

3.4 INFORMATIECOÖRDINATIE

Onder informatiecoördinatie wordt verstaan de mate waarin er sprake is van de vastlegging, afstemming en overdracht tussen de Politieacademie en de korpsen van gegevens die nodig zijn om het ontwikkelproces naar behoren te laten functioneren.

De Inspectie constateert dat de informatievoorziening tijdens het ontwikkelproces goed verloopt. De deelnemers aan de ontwikkelgroepen geven aan voldoende en tijdig te worden geïnformeerd. Over het algemeen worden de verschillende tussenproducten uitgewerkt door de Politieacademie en vervolgens weer verspreid naar alle deelnemers. Een kanttekening wil de Inspectie plaatsen bij het verstrekken van informatie over de uitgangspunten en kaders. Hier gaan de onderwijskundigen, toetskundigen en docenten verschillend mee om.

De Inspectie heeft een positief oordeel over de vastlegging, afstemming en overdracht tussen de Politieacademie en de korpsen van gegevens die nodig zijn om het ontwikkelproces naar behoren te laten functioneren. Zij doet de suggestie om binnen de Politieacademie afspraken te maken over het verstrekken van informatie over de uitgangspunten en kaders. De vraag daarbij is van welke uitgangspunten en kaders de deelnemers aan de ontwikkelgroepen op de hoogte moeten zijn om het werk binnen de ontwikkelgroep goed te kunnen doen.

3.5 CONTINUÏTEIT

Onder continuïteit wordt verstaan de mate waarin de activiteiten die de Politieacademie en de korpsen verrichten ononderbroken verlopen. Hierbij kan een onderscheid worden gemaakt tussen continuïteit van de keten en continuïteit van het proces. Met continuïteit van de keten bedoelt de Inspectie dat alle ketenpartners gedurende de onderwijsontwikkeling betrokken blijven bij de onderwijsontwikkeling. Met continuïteit van het proces bedoelt de Inspectie dat het proces van onderwijsontwikkeling ononderbroken verloopt.

De Inspectie constateert dat het een enkele keer voorkwam dat de mensen uit de korpsen niet meer konden deelnemen aan de ontwikkelgroep en niet werden vervangen. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de ontwikkeling van de kernopgave 'Basisleeractiviteiten begeleiden', waar de noordelijke korpsen en de docent uit het initiële onderwijs niet werden vervangen. Omdat de deelnemers uit de korpsen vaak op persoonlijke titel deelnamen aan de ontwikkelgroepen is vervanging vanuit het korps vaak ook niet mogelijk. De Inspectie heeft de indruk dat de personen die vanuit de Politieacademie in de ontwikkelgroepen zaten doorgaans worden vervangen.

Ook het proces van onderwijsontwikkeling verliep niet altijd ononderbroken. Het is een enkele keer voorgekomen dat het onderwijs niet gereed was en/of onderwijskundig gevalideerd was, voordat het gegeven moest worden. Bovendien moet nog een groot deel van het onderwijs politiekundig gevalideerd worden.

De Inspectie vindt het positief dat er voor de onderwijs- en toetsontwikkeling bepaalde algemene werkwijzen en stappenplannen gehanteerd worden. Hierdoor is het in principe mogelijk dat onderwijskundigen en toetskundigen het werk van hun collega onderwijskundigen en toetskundigen kunnen overnemen.

De Inspectie concludeert dat de continuïteit van de keten meestal kan worden gegarandeerd. Het proces van onderwijsontwikkeling verloopt echter niet altijd ononderbroken. Het grootste knelpunt hierbij vindt de Inspectie dat een groot deel van het onderwijs nog niet politiekundig is gevalideerd.

3.6 OPLOSSINGSGERICHTHEID

Onder oplossingsgerichtheid wordt verstaan de mate waarin er door de Politieacademie en de korpsen wordt samengewerkt om het doel te behalen.

De Inspectie constateert dat er in de ontwikkelgroepen op een goede manier wordt samengewerkt om het onderwijs aan te laten sluiten op de praktijk. Doordat de onderwijskundigen, docentvoorzitters en toetskundigen het proces in de praktijk bewaken, wordt er gestructureerd naar het eindresultaat toegewerkt. De deelnemers uit de korpsen zijn zeer positief over de wijze waarop het proces verloopt en de manier waarop gebruik wordt gemaakt van hun inbreng. De deelnemers aan de ontwikkelgroepen staan over het algemeen achter het resultaat van de ontwikkelgroep.

De Inspectie heeft een positief oordeel over de oplossingsgerichtheid van de samenwerking bij de onderwijsontwikkeling.

3.7 SYSTEMATISCHE EVALUATIE EN VERBETERING

Hieronder wordt verstaan de mate waarin er systemen zijn ingericht om de kwaliteit en het bereiken van de beoogde effecten te waarborgen en te verbeteren.

De Inspectie heeft geconstateerd dat er geen systematische evaluatie plaatsvindt van het ontwikkelproces zélf en de samenwerking daarbij. Wel vindt er kwaliteitsbewaking plaats van de (tussen)producten uit het ontwikkelproces. Dit gebeurt onder andere door de onderwijskundige en politiekundige validatie. Bovendien worden de proeven tussentijds ook nog voorgelegd aan de interne kwaliteitscommissie.

Er vindt geen systematische evaluatie en verbetering plaats van het ontwikkelproces en de samenwerking.

3.8 SAMENVATTENDE CONCLUSIE

Wat betreft de eerste onderzoeksvraag komt de Inspectie tot het volgende oordeel. De Inspectie heeft waardering voor de manier waarop er binnen de ontwikkelgroepen wordt samengewerkt, de benodigde informatie wordt uitgewisseld en de inbreng van de verschillende partijen wordt gebruikt om het onderwijs aan te laten sluiten op de

praktijk. Zij is ook positief over de politiekundige validatie zoals deze is uitgevoerd voor grote delen van het rechercheonderwijs. Met politiekundige validatie wordt namelijk op een ander niveau dan de ontwikkelgroepen samengewerkt om het onderwijs optimaal op de beroepspraktijk aan te laten sluiten.

De Inspectie constateert echter ook een aantal aandachtspunten. Hieronder gaat de Inspectie in op deze punten.

- 1 *Het nog niet politiekundig gevalideerd zijn van grote delen van het postinitiële onderwijs*
Op dit moment zijn alleen de kernopgaven van het rechercheonderwijs politiekundig gevalideerd naar tevredenheid van de Politieacademie.
- 2 *Het ontbreken van een duidelijke inhoudelijke opdracht*
Over het algemeen ontbrak er een duidelijke inhoudelijke opdracht van de Politieacademie voor de ontwikkelgroepen. Het ontbreken van een duidelijke inhoudelijke opdracht leidt ertoe dat het product van de ontwikkelgroepen grotendeels afhankelijk is van de invulling die hier door de deelnemers aan wordt gegeven.
- 3 *Het ontbreken van eenduidige criteria voor het betrekken van alle relevante partijen*
Doordat er geen eenduidige criteria worden gehanteerd voor de selectie van de deelnemers uit de korpsen, bestaat het risico dat het onderwijs geen afspiegeling meer is van de politiepraktijk, maar van enkele deskundigen.
- 4 *Korpsdeelnemers in de ontwikkelgroepen nemen op persoonlijke titel deel*
Ook als de ontwikkelgroepen evenwichtig zijn samengesteld, is het belangrijk dat de deelnemers aan de ontwikkelgroepen geacht kunnen worden te spreken namens politie Nederland en beschikken over een zeker mandaat en draagvlak bij vakgenoten, leidinggevend en collega's. Momenteel is dat nog onvoldoende het geval. Over het algemeen zijn de deelnemers uit de korpsen benaderd op individuele titel en vindt er geen structurele terugkoppeling plaats naar collega's en vakgenoten.

De Inspectie heeft twee factoren in kaart gebracht die van invloed zijn op de kwaliteit van de samenwerking (onderzoeksvraag 2).

Allereerst is dat de druk waaronder het onderwijs moet worden ontwikkeld.

Door bijvoorbeeld het programma 'Versterking Opsporing en Vervolg' is er een toenemende vraag naar onderwijs. Hierdoor ontstaat er een spanningsveld tussen de onderwijsuitvoering en de onderwijsontwikkeling en kan de samenwerking bij de onderwijsontwikkeling onder druk komen te staan. Bij de kernopgave 'Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces' zijn er in verband met de drukke agenda's bijvoorbeeld geen gemeenschappelijke bijeenkomsten geweest van de ontwikkelgroep. De tweede factor die van invloed kan zijn op de samenwerking is de aard van het onderwijs. Wanneer het onderwijs heel specialistisch is, zijn er maar enkele deskundigen in het land. Als alleen deze deskundigen betrokken zijn bij de onderwijsontwikkeling, bestaat het risico dat niet alle relevante ketenpartners zijn vertegenwoordigd.

Bijlage: geraadpleegde bronnen

GESPREKSPARTNERS

Algemeen

- Mevrouw M. van Beek, Politieacademie (onderwijskundige FBPL)
- De heer A. Klaverdijk, Politieacademie (projectleider politiekundige validatie)
- De heer J. Prins, Politieacademie (onderwijskundig adviseur College van Bestuur)
- Mevrouw L. Sievers, regio IJsseland
- Mevrouw G. ten Velde, Politieacademie, hoofd Onderwijs FBPL

Interviews casus domein Gevaarsbeheersing

Behalve met de heer J. de Vogel hebben deze interviews telefonisch plaatsgevonden.

- De heer W. v.d. Burgt, Politieacademie (voormalig leergangmanager domein Gevaarsbeheersing)
- De heer M. van Dieren, KLPD
- Mevrouw A. Ellen, Politieacademie (toetskundige Bureau Examinering)
- De heer G.J. Hanekam, Politieacademie (docent Onderwijsgroep Noord-Oost)
- De heer R. Heesbeen, regio Utrecht
- De heer W. Koopmans, regio Limburg Noord
- De heer B. Krikke, KLPD
- De heer T. Martens, regio Midden- en West-Brabant
- De heer P. van den Oord, Politieacademie (docent / teamleider domein Gevaarsbeheersing)
- De heer A. Ponsen, regio Rotterdam-Rijnmond
- Mevrouw N. Raaijmakers, Politieacademie (extern onderwijskundige domein Gevaarsbeheersing)
- De heer J. Stolk, regio Amsterdam-Amstelland
- De heer J. de Vogel, Politieacademie (vakgroepmanager domein Gevaarsbeheersing)
- De heer R. Walraven, regio Gelderland-Zuid

Interviews casus domein Politieleiderschap

Behalve met mevrouw Y. Willems hebben deze interviews telefonisch plaatsgevonden.

- De heer H. Blaauw, regio Rotterdam Rijnmond (op moment van onderzoek detachering ministerie van BZK)
- Mevrouw E. Dorresteyn, Politieacademie (onderwijskundige FBPL)
- De heer J. van Duijn, regio Hollands Midden
- De heer G. Kannegieter, Politieacademie (docent domein Politieleiderschap)
- De heer P. Klerks, Politieacademie (lector Criminaliteitsbeheersing & Recherchekunde)
- Mevrouw T. Peppel, Politieacademie (onderwijskundige FBPL)
- De heer G. Snel, Politieacademie (docent domein Politieleiderschap)
- Mevrouw C. Thunissen, Politieacademie (toetskundige Bureau Examinering)

- Mevrouw Y. Willems, Politieacademie (programmamanager en domein hoofd domein Politieleiderschap)
- Mevrouw S. van der Zee, KLPD

Interviews casus domein Recherche

Behalve met de heer R. Schrok hebben deze interviews telefonisch plaatsgevonden.

- De heer R. Benne, regio Noord-Oost Gelderland
- Mevrouw N. Blijleven, Politieacademie (afdeling 'Leren en ICT')
- De heer D.J. Braggaar, Politieacademie (afdeling 'Leren en ICT')
- De heer F. Doorn, regio Groningen
- Mevrouw C. Evers, Politieacademie (Onderwijskundige FBPL)
- De heer H. Jacobi, Politieacademie (toetskundige Bureau Examinering)
- De heer J. Kuijsten, Politieacademie (docent domein Recherche)
- De heer P. Langenakker, Politieacademie (docent domein Recherche)
- De heer J. van Maanen, regio Brabant-Noord
- De heer R. Schrok, Politieacademie (teammanager domein Recherche)

Discussiebijeenkomsten

- De heer S. Bolle, Politieacademie (docent domein Gevaarsbeheersing)
- De heer H. Bronswijk, Politieacademie (docent domein Vreemdelingentoezicht)
- De heer U. Dijkstra, Politieacademie (docent domein Verkeer & Milieu)
- De heer W. van Hameren, regio Limburg-Zuid (domein Vreemdelingentoezicht)
- De heer R. Groeneveld, regio Rotterdam-Rijnmond (domein Gevaarsbeheersing)
- De heer D. van den Heuvel, regio Haaglanden (domein Verkeer & Milieu)
- De heer P. Jerphanion, regio Haaglanden (domein Politieleiderschap)
- De heer F. de Jong, Politieacademie (docent domein Recherche)
- De heer J. Luinstra, regio Fryslân (domein Vreemdelingentoezicht)
- De heer J. Oranje, Politieacademie (docent domein Gevaarsbeheersing)
- Mevrouw T. Peppel, Politieacademie (onderwijskundige FBPL)
- De heer P. Ritzer, Politieacademie (docent domein Verkeer & Milieu)
- De heer L. Roosjen, regio Gooi en Vechtstreek (domein Gevaarsbeheersing)
- De heer W. Siers, regio Gelderland-Zuid (domein Politieleiderschap)
- De heer J. Tersteeg, regio Utrecht (domein Politieleiderschap)
- De heer R. Werts, Politieacademie (docent domein Recherche)
- De heer G. Willemsen, regio Zuid-Holland-Zuid (domein Gevaarsbeheersing)
- De heer W. van der Ziel, regio Twente (domein Verkeer & Milieu)

Een aantal genodigden was verhinderd tijdens de discussiebijeenkomsten. De volgende personen hebben we in tweede instantie gesproken in een telefonisch interview.

- Mevrouw S. van Aubel, Politieacademie (onderwijskundige FBPL)
- Mevrouw I. Duys, Politieacademie (onderwijskundige FBPL)
- De heer L. Hoencamp, regio Utrecht (domein Gevaarsbeheersing)
- Mevrouw W. Mertens, Politieacademie (onderwijskundige FBPL)

De volgende genodigden hebben schriftelijk gereageerd op de stellingen uit de discussiebijeenkomsten.

- De heer P. van Baal, regio Limburg-Noord (domein Recherche)
- De heer J. Doornekamp, regio Amsterdam Amstelland (domein Vreemdelingentoezicht)
- De heer J. Klemm, regio Limburg Zuid (domein Recherche)

SCHRIFTELIJKE BRONNEN

- Agenda's en notulen expertgroep betreffende leergang onderwijs geweldsbeheersing en intest (2004-2006)
- *Bedrijfsplan Faculteit Bijzondere Politiekunde en Leiderschap* (versie 27 oktober 2004)
- Brief van 8 mei 2001 van de voorzitter van het College van Bestuur van het LSOP aan de voorzitter van de Raad van Hoofdcommissarissen betreffende de aanbidding van de beroepsprofielen post-initieel
- Brief van augustus 2006 van de vakgroepmanager van Gevaarsbeheersing aan de hoofden IBT betreffende de pilot-leergang onderwijs Gevaarsbeheersing
- Brief van 3 juli 2005 van de voorzitter van het LIO aan de voorzitter van het College van Bestuur van de Politieacademie betreffende de leergang Geweldsbeheersing
- *Functioneel Ontwerp postinitieel*
- Biemans, H., Jong, F. de en Hoogendoorn, C. (O&O / LSOP), Grotendorst, A. (Kessels & Smit), *Handleiding bij de proeven- en onderwijsontwikkeling PO2002* (zonder datum)
- *Inventarisatie participatie korpsen*, juni 2004
- *Jaarplan Faculteit Bijzondere Politiekunde en Leiderschap 2005*
- Kernopgave 44.4.09 Slachtofferidentificatie en leeropdracht 1 tot en met 4
- *Ketens laten werken, concept toezichtkader jeugdzaken 0-23 2006-2010*
- KLPD, *Jaarverslag 2005*
- Methodiek voor onderwijsontwikkeling PO2002 (zonder datum)
- Notitie aan de leden van het expertteam betreffende de leergang onderwijs Gevaarsbeheersing van 5 juli 2005
- Notitie betreffende voorstel aan de Politieonderwijsraad over de leergang onderwijs Gevaarsbeheersing van 7 juli 2005
- Notulen overleg LIO Politieacademie april en juni 2006
- Notulen politiekundige validering van de kernopgave 44.4.09 Slachtofferidentificatie (18 januari 2006)
- Onderwijs- en examenregeling (OER) Politieonderwijs Postinitieel (citeertitel: *OER postinitieel*)
- *Plan van aanpak onderwijsontwikkeling domein leiderschap* (maart 2005)
- *Politiealmanak 2006/2007*
- *Politiekundige validatie Postinitieel Politieonderwijs – Plan van Aanpak* (april 2006)
- Politieonderwijsraad, *Kwalificatiestructuur Politieonderwijs. Instrumenten en procedures voor verdere ontwikkeling en onderhoud* (2004)
- Prins, J., *Actualisatie van het politieonderwijs* (augustus 2005)

- Procesbeschrijving onderwijsontwikkeling en –actualisatie (VIP-project, 2005)
- *Selectietraject studenten Leergang Onderwijs gevaarsbeheersing* (2006)
- *Voorstel wijziging Leergang Onderwijs Gevaarsbeheersing* (2006)
- Verantwoordingsdocument Examenopdracht(en) behorende bij de kernopgave 44.4.09 Slachtofferidentificatie (2005)
- *Vragenlijst beroepscompetenties docent geweldsbeheersing* (zonder datum)
- *Wet op het LSOP en het politieonderwijs*
- *Wijzigingen m.b.t. de kernopgave 46.6.08 Leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces* (zonder datum)

Bijlage: Casusbeschrijvingen

A

BEVINDINGEN CASUS SLACHTOFFERIDENTIFICATIE

Context

De kernopgave slachtofferidentificatie is een onderdeel van de postinitiële leergang 'Forensisch technische recherche' die opleidt tot technisch rechercheur.

Deze leergang kent een algemeen deel en een aanvullend deel. De kandidaat doorloopt in de leergang alle kernopgaven uit het algemeen deel en hij studeert af met één of meerdere kernopgave(n) uit het aanvullend deel. De kernopgave slachtofferidentificatie is geplaatst in het aanvullende deel van de leergang. De kandidaat kiest zelf met welke kernopgaven uit het aanvullende deel de leergang wordt voltooid. In totaal moet de omvang van het totaal aan kernopgaven die de student volgt uit het aanvullende deel ten minste 14 credits¹⁷ zijn.

Alle kernopgaven uit het aanvullend deel kunnen als functiegerichte applicatie gevolgd worden. Dit betekent dat deze kernopgaven als zelfstandige opleiding gevolgd kunnen worden.

De kernopgave bestaat uit vier leeropdrachten:

- Leeropdracht 1: Stoffelijk overschot in een woning.
- Leeropdracht 2: Identificatie van moeilijk herkenbare slachtoffers.
- Leeropdracht 3: Massagraven.
- Leeropdracht 4: Het Rampen Identificatie Team (RIT).

Bij Recherche wordt er gewerkt met expertgroepen en ontwikkelgroepen. De expertgroepen hebben een rol (gehad) bij het bepalen van de inhoud van de kernopgaven (op hoofdlijnen). De uiteindelijke ontwikkeling van het onderwijs wordt vervolgens ter hand genomen door de ontwikkelgroepen. De expertgroepen hebben vervolgens wel weer een rol bij de politiekundige validatie van de kernopgaven.

Ontwikkelgroep en selectie deelnemers

De ontwikkelgroep voor de kernopgave slachtofferidentificatie bestond uit twee docenten van de Politieacademie, twee mediadeskundigen van de Politieacademie, een onderwijskundige, een toetskundige, twee technisch rechercheurs en een RIT-lid. De technisch rechercheurs en het RIT-lid waren afkomstig uit de korpsen Noord- en Oost-Gelderland, Groningen en Zuid-Holland-Zuid. Eén van de docenten van de Politieacademie was de voorzitter van de ontwikkelgroep. Hij heeft voorstellen gedaan welke (externe) deskundigen voor de ontwikkelgroep werden uitgenodigd. Hiertoe heeft hij een lijst opgesteld van experts gebaseerd op zijn eigen contacten. Deze lijst heeft hij aan zijn teamleider voorgelegd. Vervolgens zijn de mensen eerst gevraagd of zij wilden deelnemen en is hun chef daarna benaderd voor toestemming. Dit is gebeurd door de

voorzitter van de ontwikkelgroep en de teamleider forensische opsporing. Zij hebben ieder de mensen benaderd die zij kenden. Omdat de voorzitter en teamleider geen mensen binnen de RIT-organisatie kenden, is daar een open uitnodiging naartoe gegaan. Er zijn geen regels vastgelegd over de verhouding tussen grote en kleine korpsen in een ontwikkelgroep. De teamleider heeft wel aangegeven dat het beleid is dat er mensen van buiten moeten worden aangetrokken en dat er in de praktijk rekening wordt gehouden met de spreiding over de korpsen.

De mediadeskundigen zijn benaderd vanwege hun deskundigheid op het gebied van het inzetten van ICT in het onderwijs. Binnen dit domein is al jarenlang ervaring met ICT in het onderwijs. Bij de ontwikkeling van onderwijs wordt er steeds gekeken welke aspecten hiervoor in aanmerking komen. Een van de mediadeskundigen voelde zich er verantwoordelijk voor dat er minstens twee korpsen bij de mediaproductie werden betrokken om het draagvlak te vergroten.

De docenten zijn benaderd vanwege hun specifieke deskundigheid. De onderwijskundige is ook betrokken geweest bij de onderwijsontwikkeling van andere kernopgaven op het terrein van de technische recherche. Dit geldt ook voor de toetskundige: deze was verantwoordelijk voor de hele leergang 'Forensisch technische recherche'. Hierdoor kon hij de samenhang binnen de leergang bewaken. Aan het eind van de ontwikkeling is de toetskundige van baan veranderd, waardoor een andere toetskundige het traject heeft afgerond.

Het ontwikkelproces op hoofdlijnen

De ontwikkelgroep voor deze kernopgave is voor het eerst bijeengekomen eind maart 2005. Dit is een paar jaar nadat de expertgroep in 2001/2002 de inhoud van de kernopgaven heeft vastgesteld. Eerst is namelijk het algemene deel van de leergang ontwikkeld en daarna pas de kernopgaven uit het aanvullende deel. Het onderwijs is vervolgens in september 2005 onderwijskundig gevalideerd en in oktober 2005 van start gegaan. De politiekundige validatie heeft in januari 2006 plaatsgevonden. Uitgangspunt is dat de proeven als eerste worden ontwikkeld en daarna het onderwijs. Bij deze kernopgave was dat niet het geval. Dit kwam omdat de startdatum van het onderwijs bepalend is; daarom heeft het ontwikkelproces zich in eerste instantie op het onderwijs gericht.

De teamleider heeft een keer over het ontwikkelproces teruggekoppeld aan de expertgroep Forensische Opsporing.

Taakverdeling en inbreng

De kern van de ontwikkelgroep bestond uit de docentvoorzitter, de onderwijskundige, één technisch onderzoeker en de toetskundige. Tijdens de eerste bijeenkomst van deze groep heeft de onderwijskundige via een presentatie geschetst wat de bedoeling was. De kerngroep kwam in het begin wekelijks bij elkaar en werkte de hoofdlijnen, leeropdrachten en proeven uit. Later verliepen de contacten meer per e-mail. De verdere uitwerking van het onderwijs werd gedaan door de docentvoorzitter samen met de mensen uit de korpsen en de mediadeskundigen. De docentvoorzitter gaf

gerichte opdrachten. Zo werd aan de mensen uit de korpsen gevraagd casuïstiek aan te leveren. Bovendien is er door de mediadeskundigen een soort elektronische simulatie gemaakt in Blackboard. Hier kunnen de studenten een videofilm bekijken, gegevens zoeken en communiceren met de docent.

De toetskundige werkte de proeve verder uit. Na de eerste analyse van de kernopgave gaf hij opties voor de invulling van de proeve. Deze werden weer voorgelegd aan de mensen uit de korpsen en de reacties werden verwerkt door de toetskundige.

De onderwijskundige, de docentvoorzitter en de toetskundige bewaakten de kaders (zie opdracht en voorbereiding) bij de ontwikkeling van het onderwijs.

In eerste instantie is geprobeerd als ontwikkelgroep via Blackboard met elkaar te communiceren. In de praktijk bleek het echter praktischer om informatie per mail uit te wisselen.

De deelnemers uit de korpsen hebben geen opdracht uit hun korpsen meegekregen om de werkwijzen uit het korps in te brengen bij de onderwijsontwikkeling. Hun inbreng is vooral gebaseerd op hun eigen ervaring en de bestaande normen. Zij hebben geen inhoudelijk overleg binnen hun eigen korps over hun inbreng bij de onderwijsontwikkeling.

Opdracht en voorbereiding

Een officiële opdracht voor het ontwikkelen van deze kernopgave ontbrak. Wel is tijdens de eerste bijeenkomst uitleg gegeven en stond de tijdslijn vast.

Kaders bij de ontwikkeling waren de uitgangspunten in het Functioneel Ontwerp, de vastgestelde kernopgaven, het roosterstramien van het onderwijs, het aantal sbu en de datum waarop het onderwijs moet zijn gevalideerd. Zoals hierboven al is aangegeven werden deze met name bewaakt door de docentvoorzitter, de onderwijskundige en de toetskundige. Daarnaast was er ook een financieel kader dat werd bewaakt door de teamleider Forensische Opsporing. Deze kaders waren niet bekend bij alle deelnemers vanuit de korpsen. Van de deelnemers uit de korpsen werd vooral een inhoudelijke bijdrage verwacht.

Verder zijn er vanuit het samenwerkingsverband van de politiekorpsen en het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) normen en richtlijnen voor de Forensisch Technische recherche (FT-normen). Deze normen vormden een inhoudelijk kader bij de onderwijsontwikkeling.

Betrokkenheid van anderen bij het ontwikkelproces

Tijdens het ontwikkelproces heeft de teamleider een keer teruggekoppeld naar de expertgroep Forensische Opsporing. Daarnaast heeft de expertgroep een rol gehad bij de politiekundige validatie van de kernopgave en is de proeve voorgelegd aan de interne kwaliteitscommissie van Bureau Examinering. Verder zijn er bij het ontwikkelproces geen externe partijen betrokken geweest.

Regie op het proces

De opdrachtgever voor de ontwikkelgroep was de teamleider Forensische Opsporing van het domein Recherche van de Politieacademie. De docentvoorzitter had regelmatig overleg met hem over de voortgang van de ontwikkeling van de kernopgave. De teamleider heeft een beeld van wat de ontwikkelgroep moet opleveren. Wanneer het afwijkt, stuurt hij bij. Bij deze kernopgave heeft de teamleider op afstand gestuurd omdat het proces goed verliep. Wanneer het proces minder goed verloopt, neemt hij wel eens het voorzitterschap van een ontwikkelgroep over.

Daarnaast had de onderwijskundige regelmatig overleg met het toenmalige hoofd Onderwijs van het domein Recherche. Het hoofd Onderwijs volgde het proces nauwlettend en had hierover ook overleg met de teamleiders en leergangmanagers. De toetskundige moest verantwoording afleggen aan het hoofd van Bureau Examinering.

Resultaat

Het resultaat is later opgeleverd dan in de planning was vastgelegd, maar was wel op tijd gereed en onderwijskundig gevalideerd voordat het moest starten. De leden van de ontwikkelgroep zijn tevreden over het resultaat. Een deel van hen denkt dat dit ook geldt voor de korpsen. De andere leden van de ontwikkelgroep geven aan hier geen beeld van te hebben. De kernopgave is wel politiekundig gevalideerd. Bij de validatie was er weinig inhoudelijk commentaar, de opmerkingen die gemaakt werden waren vooral van redactionele aard. De politiekundige validatiecommissie beschouwt dit als een compliment voor het ontwikkelteam. Bovendien is het aantal aanmeldingen voor dit jaar twee keer zo hoog als aanvankelijk verwacht. Dit zijn indicaties voor het draagvlak voor deze kernopgave binnen de korpsen.

Systematische evaluatie en verbetering

In de ontwikkelgroep heeft er geen systematische evaluatie plaatsgevonden van het ontwikkelproces.

B BEVINDINGEN CASUS LEIDINGGEVEN IN DE UITVOERING VAN HET OPSPORINGSPROCES

Context en aanleiding voor onderwijsvernieuwing

Aan het begin van PO2002 is er een aantal mensen uit het veld bijeen gebracht voor een tweedaagse bijeenkomst in Warnsveld om een eerste opzet te maken voor het leiderschapsonderwijs. Daarna zijn de kernopgaven voor het leiderschapsonderwijs in kleinere setting ontwikkeld. Voor de kernopgave 'leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces' is het oude onderwijs aangepast aan hetgeen de recherchechefs belangrijk vonden in hun functie. Bovendien waren de werkprocessen voor het opsporingsproces zoals beschreven door het programmabureau ABRIO¹⁸ (Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatiehuishouding en Opleiding) input voor de kernopgave. Dit heeft geleid tot een eerste versie die vooral gericht was op het technisch zo goed mogelijk uitvoeren van een rechercheonderzoek. Bij de ontwikkeling van de eerste versie van het onderwijs van de kernopgave waren er in de ontwikkelgroep stevige verschillen van mening over wat operationeel leidinggevend precies moeten kunnen, en over de mate van juridische kennis en criminologie in het curriculum.

Er waren meerdere redenen om de eerste versie van de kernopgave door te ontwikkelen. Allereerst was dat het commentaar van de onderwijskundige validatiecommissie, studenten en examinatoren op de proeve. De proeve sloot niet aan op de kernopgave. Het leidinggeven aan de uitvoering van een opsporingsproces kwam niet terug in de proeve die bestond uit het schrijven en beheersen van een criminaliteit-beheersingsplan.

Daarnaast heeft er op 25 februari 2005 een domeinconferentie leiderschapsonderwijs plaatsgevonden. Aanleiding voor deze conferentie was een aantal knelpunten in het leiderschapsonderwijs. De resultaten van deze conferentie hebben geleid tot de opdracht van het College van Bestuur van de Politieacademie aan het hoofd van het domein Politieleiderschap om de kernopgaven uit dit domein door te ontwikkelen. Voor elke kernopgave is hiertoe een ontwikkelgroep samengesteld. Uitgangspunt hierbij was dat in elke ontwikkelgroep vijf personen uit de politiepraktijk zitting zouden nemen. Verbeterpunten voor alle kernopgaven waren:

- Goed aansluiten bij de competenties voor een operationeel c.q. tactisch leidinggevende.
- Duidelijk onderscheid operationeel-tactisch leidinggeven.
- Waar mogelijk samenwerken met hogescholen/universiteiten.
- Korpsopdrachten zodanig opzetten dat het geen 'extra werk' is voor een student.
- Onderwijs laten aansluiten bij de actualiteit in de korpsen.
- (Persoonlijk) leiderschap als rode draad door de gehele leergangen.

Voor de kernopgave 'leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces' leidde deze verbeterpunten onder andere tot een accentverschuiving van het zo goed mogelijk uitvoeren van een rechercheonderzoek naar het leidinggeven aan een rechercheonderzoek.

¹⁸ ABRIO is een initiatief van de politie en het OM en is na de zogenaamde IRT-affaire opgestart om de werkprocessen en informatiehuishouding van de politie en het OM beter op elkaar te laten aansluiten.

Tot slot maakte de invoering van het referentiekader 'werkprocessen opsporing en vervolging' een aanpassing van de kernopgave noodzakelijk.

De doorontwikkeling betrof ook een wijziging van het aantal credit-points van de kernopgave. Deze wijziging is voorgelegd aan de Politieonderwijsraad.

De kernopgave 'leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces' is één van de acht algemene, verplichte kernopgaven van de Operationeel Leidinggevende Leergang (OLL). Het eerste jaar is meer algemeen ingevuld, het tweede jaar is ingevuld met politie specifieke vakken.

Ontwikkelgroep en selectie deelnemers

De doorontwikkeling heeft plaatsgevonden door een ontwikkelgroep die bestond uit een docentvoorzitter, een onderwijskundige, een toetskundige, de lector Criminaliteits-beheersing & Recherchekunde van de Politieacademie en een plaatselijk divisiechef Recherche die tevens heeft gewerkt voor het programmabureau ABRIO en gastdocent is bij de Politieacademie. Bij deze kernopgave is het niet gelukt om minimaal vijf mensen uit de politiepraktijk in de ontwikkelgroep zitting te laten nemen.

De toetskundige en onderwijskundige zijn benaderd op basis van hun werkterrein en ervaring. De overige deelnemers zijn benaderd door de docentvoorzitter.

Het ontwikkelproces op hoofdlijnen

De ontwikkelgroep heeft de kernopgave binnen een maand doorontwikkeld op basis van bestaand materiaal en de ervaringen van de studenten met het bestaande onderwijs. De tussenproducten zijn tijdens het proces niet voorgelegd aan derden buiten de ontwikkelgroep.

De kernopgave moet nog onderwijskundig en politiekundig gevalideerd worden. Dit zou naar verwachting in november 2006 gelijktijdig plaatsvinden. Knelpunt bij de politiekundige validering is dat er geen expertgroep is. Er ligt nu een voorstel voor het instellen voor een commissie van acht personen uit de rechercheleiding die zal fungeren als begeleidingsgroep bij het opzetten van de OLL-R en TLL-R en die ook kan worden gebruikt bij de politiekundige validatie van de kernopgave leidinggeven in de uitvoering van het opsporingsproces uit de OLL.

Taakverdeling en inbreng

De bijdrage van de externe deskundige bestond uit deelname aan brainstormbijeenkomsten met de docentvoorzitter en de onderwijskundige. Zijn inbreng is voor een deel gebaseerd op de werkwijzen in zijn korps. Maar door zijn werkervaring bij het programmabureau ABRIO heeft hij ook veel kennis van de werkwijzen in andere korpsen. De onderwijskundige en docent hebben de leeropdrachten uitgewerkt. Deze zijn vervolgens weer besproken met de externe deskundige.

Voor de ontwikkeling van de proeven zijn er drie bijeenkomsten geweest met de toetskundige, de lector en de docentvoorzitter. De toetskundige heeft in samenwerking met de docentvoorzitter concepten uitgewerkt. Deze zijn weer voorgelegd aan de lector. De docentvoorzitter zorgde ervoor dat de informatie over de onderwijsontwikkeling en proeve-ontwikkeling werd gedeeld. Er zijn geen gemeenschappelijke bijeenkomsten geweest.

De onderwijskundige en de toetskundige bewaakten de kaders uit het Functioneel Ontwerp waarin de uitgangspunten van het politieonderwijs staan beschreven.

Opdracht en voorbereiding

De doorontwikkeling heeft plaatsgevonden op basis van het 'Plan van aanpak onderwijsontwikkeling domein leiderschap' waarin vermeld stond wie de verantwoordelijke docent was en wanneer de doorontwikkeling gereed moest zijn. Dit was bekend bij de onderwijskundige, docentvoorzitter en toetskundige. De lector en de externe deskundige waren gevraagd mee te denken. Voor hen was er geen formele opdracht-beschrijving.

De externe deskundige is ook betrokken geweest bij de eerste opzet van de kernopgave. Toen is in het eerste deel van de tweedaagse sessie wel aandacht geweest voor het nieuwe onderwijs en de verwachtingen.

Betrokkenheid van anderen bij het ontwikkelproces

Bij het daadwerkelijke ontwikkelproces bij de doorontwikkeling zijn er buiten de ontwikkelgroep geen andere externe partijen betrokken. Wel was er de input vanuit de domeinconferentie. Bovendien is de concept proeve voorgelegd aan de interne kwaliteitscommissie van Bureau Examinering.

Regie op het proces

De voorzitter van de ontwikkelgroep was de docent van de Politieacademie. Toen deze kernopgave ontwikkeld werd, was er een programmamanager ad interim. Zijn opdrachtgever was de programmamanager en tevens domein hoofd. Er was regelmatig overleg tussen de voorzitter van de ontwikkelgroep en de opdrachtgever, maar dit was niet geformaliseerd.

Resultaat

De leden van de ontwikkelgroep waren tevreden over het eindresultaat. Dit geldt ook voor de Interne kwaliteitscommissie bij Bureau Examinering. Inmiddels is echter duidelijk geworden dat er een nieuwe aanpassing van de proeve nodig is omdat er knelpunten zijn bij de uitvoering van de proeve. Studenten vinden de tijd te kort voor de examenopdracht (zes weken). Mensen blijven steken vanwege andere prioriteiten in het korps. Bovendien is het lastig omdat studenten niet altijd op een plaats in het korps zitten waar ze de opdracht kunnen uitvoeren (bijvoorbeeld bij verkeer, of IBT). Verder is het de opzet dat de docenten een rol hebben bij het beoordelen van het criminaliteits-

beheersingsplan. In de praktijk blijken de docenten daar geen tijd voor te hebben. Het is de bedoeling om de beoordeling van het criminaliteitsbeheersingsplan samen te voegen met de presentatie voor de examinatoren.

De leden uit de ontwikkelgroep hebben geen duidelijk beeld van hetgeen de korpsen van het eindresultaat vinden. Volgens de projectleider geven de gastdocenten uit de (opsporings)politiepraktijk aan dat de opzet van het onderwijs in overeenstemming is met de realiteit in de korpsen. De externe deskundige geeft wel aan dat studenten zeggen dat het in hun korps anders gaat, maar is van mening dat het onderwijs er juist voor is bedoeld om nieuwe werkwijzen aan te leren.

Systematische evaluatie en verbetering

In de ontwikkelgroep heeft er geen systematische evaluatie plaatsgevonden van het ontwikkelproces.

C BEVINDINGEN CASUS BASISLEERACTIVITEITEN BEGELEIDEN

Context en aanleiding voor onderwijsvernieuwing

Bij de start van PO2002 is ervoor gekozen het onderwijs, waarin de docenten integrale beroepsvaardigheidstraining (IBT-docenten) worden opgeleid, onder te brengen in de afstudeerrichting Onderwijs Geweldsbeheersing van de leergang Politiespecialist Geweldsbeheersing. Er was toen één beroepsprofiel Politiespecialist Geweldsbeheersing.

De ontwikkelde afstudeerrichting, bleek echter niet volledig aan te sluiten bij de wensen van de korpsen. De klachten hadden zowel betrekking op de inhoud van de opleiding, als op de gevolgen van de vormgeving en duur voor de capaciteit in de korpsen.

De afstudeerrichting werd bovendien niet gevalideerd.

Op verzoek van het Landelijk IBT Overleg (LIO) heeft de Politieacademie het onderwijs voor de IBT-docenten niet meer ondergebracht in de afstudeerrichting maar in een nieuwe leergang 'Onderwijs Gevaarsbeheersing' met een eigen beroepsprofiel. De wijziging van het beroepsprofiel en de opzet van de nieuwe leergang zijn ten behoeve van het advies kwalificatiestructuur 2007 voorgelegd aan de Politieonderwijsraad (POR). De POR heeft de ministers geadviseerd het nieuwe beroepsprofiel en de opzet van de leergang te accorderen.

In het oude 'gemeenschappelijke' beroepsprofiel werd met name gesproken over 'operationele werkzaamheden binnen situaties waarin een hoge mate van gevaar bestaat en die zich kenmerken door een (potentiële) levensbedreiging en een hoog afbreukrisico'. De afstudeerrichting Onderwijs geweldsbeheersing sloot hier niet goed op aan, omdat in deze afstudeerrichting wordt opgeleid tot docent in plaats van operationeel medewerker die in het veld wordt blootgesteld aan situaties met een forse gevaarszetting (bijvoorbeeld de persoonsbeveiliging). Bovendien bleek uit evaluaties dat

de fysieke inspanning tijdens het algemene deel voor de toekomstige docenten erg hoog was gezien hun beoogde werkzaamheden.

Het nieuwe beroepsprofiel is ontwikkeld rondom de rollen van een docent in competentiegericht en contextgebonden onderwijs.

Bij de nieuwe leergang is op verzoek van de korpsen gekozen voor een nieuwe opzet waarbij de opleiding in twee delen wordt onderverdeeld. Het eerste deel leidt op tot basisdocent. Het tweede deel tot allrounddocent. De korpsen betalen voor de hele leergang, maar zijn binnen de kaders van het Functioneel Ontwerp vrij om te bepalen wanneer de studenten het tweede deel van de leergang volgen.

Er zijn meerdere redenen voor het splitsen van de opleiding in twee delen. Allereerst zijn de studenten na het volgen van het eerste deel inzetbaar op de IBT-centra. Dit komt tegemoet aan de grote personeelsbehoefte bij de korpsen.

Bovendien kunnen de IBT-centra de nieuwe medewerkers aan het begin van hun opleiding meteen in dienst nemen. Bij de afstudeerrichting was dat vaak niet het geval, waardoor studenten twee weken werken in 'hun oude dienst' en twee weken naar de opleiding gaan. Dit leidt tot veel praktische problemen.

Tot slot wordt beoogd de opleiding meer aan te laten sluiten bij de huidige, nog gedifferentieerde inrichting van IBT in de korpsen. De korpsen hebben verschillende concepten rondom de bedrijfsvoering, die tot andere eisen aan de IBT-docenten kunnen leiden. De kernopgave 'basisleeractiviteiten begeleiden' die we in dit onderzoek hebben bekeken, is de eerste kernopgave van deel 1 van de leergang. De totale opleiding (deel 1 en deel 2 samen) bestaat uit vier kernopgaven.

In 2006 heeft een eerste pilot van de leergang gedraaid. Het is de bedoeling dat de leergang vanaf 2007 als reguliere leergang van start gaat.

Expertgroep en selectie deelnemers

Binnen het domein Gevaarsbeheersing gebruikt men de term expertgroepen voor de term ontwikkelgroepen die in de andere domeinen wordt gebruikt. Het onderwijs van de kernopgave 'basisleeractiviteiten begeleiden' is ontwikkeld door de expertgroep IBT. Deze groep bestaat uit een aantal IBT-docenten uit de korpsen, een hoofd IBT, de teamleider IBT van de Politieacademie, een onderwijskundige en een toetskundige.

De deelnemers aan de expertgroep zijn bij het oprichten van deze groep aangedragen door het LIO. Uitgangspunt was een zo breed mogelijk gezelschap. Voor de expertgroep werden er IBT-hoofden afgevaardigd en zijn er specifieke deskundigen op IBT-gebied aangedragen. In de expertgroep zijn deelnemers uit de volgende korpsen vertegenwoordigd: Midden- en West-Brabant, Rotterdam-Rijnmond, Amsterdam-Amstelland, Gelderland-Zuid, Utrecht, Limburg Noord en het KLPD (2 personen). In eerste instantie waren ook de noordelijke regio's vertegenwoordigd.

Voor de afvaardiging vanuit de Politieacademie is bekeken welke docenten het meest geschikt zijn gezien hun competenties. De toetskundigen van Bureau Examinering van de Politieacademie werken voor bepaalde vaste domeinen. Eén van de toetskundigen voor het domein Gevaarsbeheersing heeft deelgenomen aan de expertgroep. De onderwijskundige is door de Politieacademie ingehuurd van een extern bureau. In eerste instantie waren er ook een docent en een onderwijskundige uit het initiële onderwijs deelnemers aan de expertgroep. Gedurende een periode is er geen vertegenwoordiging geweest vanuit het initiële onderwijs en inmiddels is er iemand uit het initiële onderwijs toegevoegd aan de expertgroep.

Betrokkenheid van anderen bij het ontwikkelproces

Zoals hierboven beschreven heeft het LIO een rol gespeeld bij de ontwikkeling van deze kernopgave. In het LIO zitten zowel grote als kleine korpsen. Het LIO is niet direct via een board of een strategische beleidsgroep verbonden met de Raad van Hoofdcommissarissen.

De Politieacademie heeft regelmatig overleg met het LIO. Vanuit de Politieacademie zijn de vakgroepmanager en de onderwijskundige aanwezig bij het overleg. Tussenproducten, eindproducten en dringende kwesties zijn door hen aan het LIO en alle hoofden IBT voorgelegd. Dit overleg heeft bijvoorbeeld een beslissing genomen over het al dan niet duaal vormgeven van de opleiding.

Daarnaast hebben de deelnemers aan de ontwikkelgroep op informele wijze hun eigen collega's of leidinggevende op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in de groep.

Het ontwikkelproces op hoofdlijnen

De eerste stap van de doorontwikkeling van het onderwijs was het beschrijven van een nieuw beroepsprofiel. Hiertoe is met een tiental IBT-docenten, docenten uit het initiële onderwijs en hun leidinggevendenden, gesprekken gevoerd over de competenties die nodig zijn om het werk van een docent Gevaarsbeheersing uit te voeren. Op basis daarvan zijn vier nieuwe kernopgaven geformuleerd met bijbehorende competenties. Deze competenties zijn vervolgens via een schriftelijke vragenlijst voorgelegd aan alle hoofden IBT en alle IBT-docenten in Nederland. Het initiatief hiervoor kwam van de externe onderwijskundige. Dit leverde een beeld op van de competenties die door de betrokkenen als meer en minder noodzakelijk worden geacht.

Vervolgens hebben de leden van de expertgroep op basis van de resultaten een voorstel geformuleerd voor nieuwe kernopgaven en de bijbehorende competenties. Dit voorstel is voorgelegd aan het LIO, dat hiermee instemde. Ook de splitsing van de opleiding en de ontwikkelde selectietest zijn voorgelegd aan het LIO.

De ontwikkelgroep heeft de proeven en het onderwijs van de opleiding ontwikkeld. Uitgangspunt van de Politieacademie bij de ontwikkeling van het onderwijs is dat eerst de proeven worden ontwikkeld en daarna de leeropdrachten. Bij deze kernopgave is dat gelijktijdig gebeurd.

De kernopgave is onderwijskundig gevalideerd. De politiekundige validatie moet nog plaatsvinden. Het is de bedoeling dat dit in 2007 gebeurt.

Taakverdeling en inbreng

De vergaderingen zijn voorbereid door de onderwijskundige. Zij zorgde voor gerichte vragen en of opdrachten aan de deelnemers. Bovendien verwerkte zij ook weer alle inbreng tijdens de vergadering als input voor de volgende vergadering. De onderwijskundige had verder een belangrijke rol bij het bewaken van de onderwijskundige kaders.

Soms werden er sub-groepjes gevormd op basis van deskundigheid om specifieke onderdelen verder uit te werken. Deze uitwerkingen werden vervolgens weer via de mail verspreid en besproken in de volgende plenaire vergaderingen.

De deelnemers uit de korpsen hadden geen officiële opdracht mee van hun organisatie. Wel vond er veelal informeel overleg plaats met de direct leidinggevende. Bij drie personen werd een informele opdracht meegegeven: bij twee van hen was dit gericht op de duur van de opleiding, bij de derde persoon had deze betrekking op de praktijkgerichtheid van de opleiding.

De inbreng van de deelnemers uit de korpsen bestond over het algemeen uit de praktijkvoorbeelden, ervaringen en werkwijzen in de korpsen. Daarnaast was er een enkele deelnemer die vanuit zijn specifieke deskundigheid nieuwe ontwikkelingen inbracht en werd er ook gekeken naar de landelijke richtlijnen. Volgens de deelnemers was er in de inbreng een verschil waar te nemen in die van all-round IBT-docenten en die van de specialisten. Dit leverde wel eens discussies op, maar men kwam over het algemeen uiteindelijk wel tot overeenstemming.

De docenten van de Politieacademie brachten de ervaringen in die zij hadden opgedaan met het verzorgen van de afstudeervariant.

De toetskundige was in principe aanwezig bij alle bijeenkomsten. Voor de proeven zijn er formats die door iedere toetskundige werden gebruikt. De toetskundige heeft de deelnemers uit de korpsen bevestigd over de praktijksituaties en over de mogelijkheden om in de praktijk te toetsen. De docenten werden gevraagd of hetgeen in de proeven werd gevraagd ook in het onderwijs geleerd kan worden. De toetskundige heeft dit vervolgens uitgewerkt in een opzet voor de proeve en de beoordelingspunten. Vervolgens is dit weer besproken.

Opdracht en voorbereiding

Eén deelnemer aan de ontwikkelgroep kan zich nog herinneren destijds een formele bevestiging te hebben gekregen dat het expertteam was ingesteld met als opdracht de ontwikkeling van het onderwijs voor de specialist geweldsbeheersing. De andere deelnemers kunnen zich dit niet meer herinneren.

Iedereen gaf wel aan dat hen duidelijk was wat er van hen werd verwacht en dat het resultaat van de ontwikkelgroep een nieuwe opleiding moest zijn. Tijdens de (eerste) bijeenkomsten werd aandacht besteed aan het doel van de ontwikkelgroep.

Ook hebben de deelnemers enkele kaders meegekregen zoals het aantal sbu en het aantal contacturen. Wanneer de deelnemers werd gevraagd wat hun beeld was bij het beoogde resultaat, blijken ze echter wel andere accenten te leggen. Zo zijn bijvoorbeeld genoemd: de validatie, het realiteitsgehalte en de praktijkgerichtheid, de duur van de opleiding, de inhoud van de opleiding en de uniformiteit in examinering.

Regie op het proces

Bij de deelnemers aan de ontwikkelgroep en de vakgroepmanager bestond geen eenduidig beeld van de opdrachtgever voor de onderwijsontwikkeling. In de ontwikkelgroep werden genoemd de Politieacademie, 'PIOG' of de vakgroepmanager. De vakgroepmanager zelf is van mening dat de directeur van de Faculteit Bijzondere Politiekunde en Leiderschap de opdrachtgever is. Het opdrachtgeverschap is niet formeel vastgelegd. Ook het voorzitterschap van de ontwikkelgroep was niet formeel vastgelegd. In de praktijk werd dit vervuld door de externe onderwijskundige. Wanneer er in de vergaderingen werd gesproken over de proeven, werd het voorzitterschap door de toetskundige vervuld.

Reguliere werkwijze binnen het domein is dat beslissingen over het al dan niet veranderen van het onderwijs worden genomen via de hiërarchische lijn. Als er signalen zijn dat er iets aan het onderwijs veranderd moet worden gaan deze via de vakgroepmanager, via het domeinhoofd naar de faculteitsdirectie. Vervolgens komt via deze lijn weer terug of het onderwijs veranderd moet worden. Bij de doorontwikkeling van de leergang voor de IBT-docenten is er bovendien een brief vanuit het LIO naar het College van Bestuur gestuurd met daarin het verzoek de oude afstudeerrichting aan te passen.

Tijdens het ontwikkelproces was er regelmatig overleg tussen de onderwijskundige en de vakgroepmanager. Dit gebeurt niet op vaste momenten, maar wanneer er knelpunten zijn. De vakgroepmanager heeft vervolgens minimaal één keer per maand structureel overleg met het domeinhoofd, waar onder andere wordt gesproken over de onderwijsontwikkeling.

Resultaat

De proeve van bekwaamheid en de leeropdrachten van deze kernopgave zijn op tijd opgeleverd. Zoals aangegeven zijn ze onderwijskundig gevalideerd, maar moet de politiekundige validatie nog plaatsvinden.

De deelnemers uit de ontwikkelgroep zijn over het algemeen tevreden over het resultaat. Twee deelnemers maken echter wel de kanttekening niet gelukkig te zijn met de splitsing van de opleiding in twee delen. Zij zijn van mening dat de docenten door de splitsing al worden ingezet op de IBT-centra terwijl ze pedagogisch-didactisch nog te weinig bagage hebben. Volgens de deelnemers aan de expertgroep staan de

Politieacademie en de meeste korpsen die vertegenwoordigd waren in de expertgroep achter het resultaat.

Drie deelnemers uit de expertgroep geven aan dat de korpsen over het algemeen wel tevreden zijn over de nieuwe leergang. Uit een evaluatie van het LIO komt bovendien naar voren dat de eerste geluiden over de eerste pilot positief te noemen zijn.

Systematische evaluatie en verbetering

In de ontwikkelgroep heeft er geen systematische evaluatie plaatsgevonden van het ontwikkelproces.

Bijlage: Analyse samenstelling ontwikkelgroepen

De Inspectie heeft een analyse gemaakt van het aantal deelnemers aan ontwikkelgroepen op basis van een overzichtsjijst van de Politieacademie van de domeinen Gevaarsbeheersing, Recherche en Verkeer & Milieu¹⁹. Hoewel deze lijst de situatie weergeeft tot 2004 en niet alle domeinen bevat, geeft deze wel een indicatie voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen.

In totaal bevatte de lijst de ontwikkelgroepen van 43 kernopgaven. Bij drie van de 43 kernopgaven waren er (nog) geen mensen uit de korpsen betrokken. Het gemiddelde aantal deelnemers was vijf, maar dit varieerde wel sterk tussen de groepen. Er was een aantal groepen met drie deelnemers, maar ook een enkele groep met dertien of negentien deelnemers. Dertien deelnemers waren betrokken bij de ontwikkeling van twee kernopgaven.

Van de kernopgaven is in kaart gebracht uit welke korpsen de deelnemers werkzaam waren. Onderstaande tabel bevat de resultaten.

Korps	Daadwerkelijke deelname aan ontwikkelgroepen	Percentage verwacht op basis van grootte korps	Uitgesplitst naar domein		
			Verkeer & Milieu	Recherche	Gevaarsbeheersing
Groningen	4% (8)	3%	6% (3)	2% (1)	5% (4)
Fryslân	3% (5)	3%	2% (1)	3% (2)	3% (2)
Drenthe	2% (3)	2%	2% (1)	0% (0)	3% (2)
Ijsselland	3% (6)	2%	4% (2)	5% (3)	1% (1)
Twente	5% (10)	3%	10% (5)	5% (3)	3% (2)
Noord- en Oost-Gelderland	2% (3)	3%	2% (1)	2% (1)	1% (1)
Gelderland-Midden	4% (7)	3%	2% (1)	5% (3)	4% (3)
Gelderland-Zuid	3% (6)	2%	2% (1)	5% (3)	3% (2)
Utrecht	5% (9)	6%	6% (3)	2% (1)	6% (5)
Noord-Holland Noord	3% (5)	3%	4% (2)	5% (3)	0% (0)
Zaanstreek-Waterland	0% (0)	1%	0% (0)	0% (0)	0% (0)
Kennemerland	2% (4)	3%	0% (0)	2% (1)	4% (3)
Amsterdam-Amstelland	9% (18)	9%	17% (8)	5% (3)	9% (7)
Gooi en Vechtstreek	3% (5)	1%	0% (0)	6% (4)	1% (1)
Haaglanden	4% (7)	9%	2% (1)	3% (2)	5% (4)
Hollands Midden	3% (5)	3%	4% (2)	5% (3)	0% (0)

Rotterdam-Rijnmond	9% (18)	10%	13% (6)	6% (4)	10% (8)
Zuid-Holland-Zuid	2% (4)	2%	0% (0)	2% (1)	4% (3)
Zeeland	1% (2)	2%	0% (0)	0% (0)	3% (2)
Midden- en West-Brabant	7% (14)	5%	4% (2)	9% (6)	8% (6)
Brabant-Noord	6% (11)	3%	0% (0)	12% (8)	4% (3)
Brabant-Zuid-Oost	2% (4)	4%	2% (1)	3% (2)	1% (1)
Limburg-Noord	3% (6)	2%	4% (2)	6% (4)	0% (0)
Limburg-Zuid	1% (2)	4%	0% (0)	2% (1)	1% (1)
Flevoland	0% (0)	2%	0% (0)	0% (0)	0% (0)
KLPD	15% (29)	9%	13% (6)	11% (7)	21% (16)

In de tweede kolom wordt weergegeven hoeveel personen per korps deel hebben genomen aan de ontwikkelgroepen en wordt per korps aangegeven hoeveel procent dit is van het totaal aantal personen dat heeft deelgenomen aan de ontwikkelgroepen. In de derde kolom wordt het verwachte percentage op basis van de grootte van het korps weergegeven. Hiertoe is het aantal fte van het korps²⁰ gedeeld door het totaal aantal fte landelijk. In de vierde tot en met de zesde kolom wordt de daadwerkelijke deelname uitgesplitst naar domein.

Allereerst valt op dat twee korpsen geheel niet vertegenwoordigd zijn in de ontwikkelgroepen van bovengenoemde domeinen, namelijk de korpsen Flevoland en Zaanstreek-Waterland. Verder valt op een relatieve ondervertegenwoordiging van de korpsen Haaglanden en Limburg-Zuid en een relatieve oververtegenwoordiging van de korpsen Twente, KLPD, Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord. Wanneer per domein wordt gekeken (in plaats van de drie domeinen samen), is de over- of ondervertegenwoordiging van de korpsen beter waar te nemen. Bij het domein Verkeer & Milieu is dan bijvoorbeeld opvallend de oververtegenwoordiging van de korpsen Twente en Amsterdam-Amstelland. Bij het domein Recherche lijken de korpsen Rotterdam-Rijnmond, Haaglanden en Amsterdam-Amstelland ondervertegenwoordigd en de korpsen Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord oververtegenwoordigd. Bij het domein Gevaarsbeheersing valt met name de oververtegenwoordiging van het KLPD op.

20 Voor de regiokorpsen is dit ontleend aan de Politieatmanak 2006/2007. Dit betreft de feitelijke sterkte in fte's op 31 december 2005. Voor het KLPD is dit ontleend aan het jaarverslag 2005 van het KLPD.

Bijlage: Reactie Politieacademie

IV

Bij brief van 23 februari heeft u ons de rapportage gestuurd van uw onderzoek 'Politieacademie en korpsen, partners in onderwijsontwikkeling' en ons in de gelegenheid gesteld om een beleidsreactie op hoofdlijnen te geven, nadat wij in een eerdere fase het concept-rapport hebben beoordeeld op de aanwezigheid van feitelijke onjuistheden. Hieronder volgt onze beleidsreactie op uw bevindingen en aanbevelingen. We maken daarbij onderscheid tussen onze algemene reactie op de invalshoek die het rapport, deels impliciet, heeft gekozen (I. tot en met IV.) en onze meer specifieke reactie (V.) op uw bevindingen t.a.v. het functioneren van ontwikkelgroepen bij het proces van onderwijsontwikkeling c.q. -actualisatie.

I **VERTREKPUNT : VASTGESTELDE BEROEPSPROFIELEN EN KERNOPGAVEN**

Het initieel en postinitieel onderwijs zijn gebouwd op de beroepsprofielen, die in 2002 door de Politiepraktijk (door RHC en KBB) zijn gevalideerd en door de minister vastgesteld. In die zin is er een stevig fundament gelegd voor het stelsel van politieonderwijs, zowel qua opbouw als qua inhoud van de curricula van de opleidingen en leergangen, in nauwe samenspraak en afstemming met de beroepspraktijk.

De ruim 180 leeropdrachten en proeven van bekwaamheid behorende bij de kernopgaven van het postinitieel onderwijs zijn in de periode 2003 - 2006 in goed overleg met de korpsen ontwikkeld en merendeels onderwijskundig gevalideerd. Op dit moment voeren we de politiekundige validatie van deze uitgewerkte kernopgaven uit. Hierbij zijn de korpsen nauw betrokken. Aan het einde van deze reactie gaan wij daar nader op in. Met dank aanvaardden we dan ook de waardering van de Inspectie OOV voor de manier waarop de Politieacademie samenwerkt met korpsen, waarop de benodigde informatie tussen beide wordt uitgewisseld en waarop de inbreng van de verschillende actoren wordt gebruikt om het onderwijs voortdurend te laten aansluiten bij de praktijk.

Gegeven dit fundament, dat is gelegd in nauwe samenwerking met de korpsen, is het van belang dat de actuele eisen die de uitoefening van de politietoek stelt, als gevolg van nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, voortdurend vertaald worden naar de initiële en postinitiële opleidingen. Dat geldt overigens ook voor de vertaling naar onze andere wettelijke taken : de werving, de selectie, de ontwikkeling van Politieleiderschap en de kennisfunctie. Dat betekent voor de Politieacademie alertheid op ontwikkelingen in de beroepspraktijk, en op de aansluiting van, onder meer, het onderwijs op de beroepspraktijk. Actualisatie van b.v. kernopgaven is daardoor met enige regelmaat aan de orde.

II **POLITIEONDERWIJS : VOLGEND ÉN LEIDEND TEN OPZICHTE VAN DE BEROEPSPRAKTIJK**

Daarbij merken wij op dat het politieonderwijs sinds 2002 is opgezet als volwaardig, diploma-equivalent beroepsonderwijs, dat niet meer het karakter heeft van een bedrijfsopleiding, zoals voorheen. Wij bedoelen daarmee in dit verband te zeggen dat het politieonderwijs enerzijds “volgend” is, anderzijds “leidend”, in de zin dat het een bijdrage levert aan de algehele ontwikkeling van het politieberoep, aan de professionalisering van het vak. Als sprekend voorbeeld noemen wij de leergang Recherchekundige Master, die wij destijds ontwikkeld hebben en waar de beroepspraktijk tot het Verbeterprogramma Opsporing en Vervolg, maar spaarzaam gebruik van maakte.

“Leidend” houdt ook in het inbrengen van ideeën en invloeden, afkomstig uit een bredere maatschappelijke omgeving (bijvoorbeeld andere onderwijs- en kennisinstellingen), vanuit een perspectief dat breder is dan de (Politie)praktijk van dat moment. De initiële opleidingen Politiekundige Bachelor en Master zijn daarvan een voorbeeld : ze leiden op tot uitvoerende politieambtenaren op HBO- en WO-niveau, een ontwikkeling die in breder maatschappelijk opzicht voor zichzelf spreekt, maar die binnen de politiebranche met uitzondering van een tiental korpsen nog vooruit loopt op de bestaande beroepspraktijk.

III **POLITIEONDERWIJS : OPLEIDINGEN EN LEERGANGEN VS. AFZONDERLIJKE KERNOPGAVEN.**

Opleidingen en leergangen bestaan zoals u bekend uit kernopgaven, of andersom gezegd: de optelsom van de in onderlinge samenhang geplaatste kernopgaven zijn de opleidingen en leergangen. Korpsen kunnen hun medewerkers vele kernopgaven afzonderlijk, “los” laten volgen. Ook dan nog is niet gewaarborgd dat het bekostigde onderwijs voorziet in de directe behoefte van de beroepspraktijk van een specifiek korps, omdat het onderwijs een landelijke standaard aanhoudt. Tot die landelijke standaard behoort bijvoorbeeld dat Engels deel uitmaakt van het bekostigd onderwijs en dat Duits, waar sommige korpsen in hun specifieke situatie een voorkeur voor hebben door Maatwerk wordt aangeboden. De Politieonderwijsraad heeft een belangrijke wettelijke rol bij de vaststelling van die landelijke door de overheid bekostigde “standaarden”. Overigens biedt de academie de korpsen, in dit specifieke voorbeeld, wel Duits aan als contractonderwijs, dat wil zeggen dat zij het aanbod zelf moeten bekostigen.

IV OPLEIDINGSTAAK VAN DE POLITIEACADEMIE

Het voorgaande neemt niet weg dat het onderwijs de studenten altijd toe moet rusten op de beroepspraktijk en op de handelingen die ze daarin moeten verrichten. Juist het Politievak kent vele handelingen en technieken die alle studenten moeten beheersen. In dat licht zien wij de signalen uit uw eerdere onderzoeken dat sommige onderdelen van het onderwijs niet goed zouden aansluiten op de praktijk in de korpsen. Zo kwam in periodieke kwaliteitsonderzoeken naar voren dat technieken worden aangeleerd die in de praktijk niet worden gebruikt (verkeer en milieu) en dat leeropdrachten die in het korps worden uitgevoerd niet aansluiten bij de werkzaamheden daar (leiderschap). In dit verband brengen wij, voor alle helderheid, nog eens het onderscheid onder uw aandacht tussen de kernopgaven en de leeropdrachten en proeven van bekwaamheid: de kernopgaven bevinden zich op een ander, hoger, aggregatieniveau van het stelsel van Politieonderwijs. Een niveau dat ook minder aan wijzigingen onderhevig is. (Handelings) technieken die aangeleerd worden spelen zich doorgaans af op leeropdrachtniveau.

V ONDERWIJSONTWIKKELING : TAKEN, SAMENSTELLING EN ROL ONTWIKKELGROEPEN

Wij zijn wettelijk verantwoordelijk voor de uitvoering en ontwikkeling van het Politieonderwijs, dit laatste met als doel het actueel houden van het onderwijs. Wij betrekken korpsen bij onze ontwikkeltaak : bij de ontwikkeling van proeven van bekwaamheid, leeropdrachten en leeractiviteiten. Door hun aandeel in werkend leren staan wij sowieso in nauwe verbinding met de praktijk in korpsen. Verder werken wij met (gast)docenten met beroepservaring.

Onze onderwijsevaluaties richten zich dan ook niet alleen op studenten en docenten, maar eveneens op de trajectbegeleiders, praktijkcoaches, lijnchefs en op onze alumni. Kortom : het aandeel van korpsen in de onderwijsontwikkeling, -validatie, -uitvoering en -evaluatie is groot. Het werken met en in ontwikkelgroepen is binnen dat geheel één manier om Korpsen en andere veiligheidspartners te betrekken bij de ontwikkeling en actualisering van onderwijs.

Hieronder geven wij een specifieke beleidsreactie op een aantal van uw bevindingen. Uw bevindingen staan daarbij cursief gedrukt, onze reactie volgt daar direct op.

Opdracht aan ontwikkelgroepen

De IOOV is van oordeel dat de Politieacademie en de korpsen weliswaar gezamenlijk tot doel hebben onderwijs te ontwikkelen dat aansluit bij de ontwikkelingen in de korpspraktijk, maar dat door het ontbreken van een duidelijke inhoudelijke opdracht het afhankelijk is van de ontwikkelgroep hoe dit exact wordt vormgegeven. Wel vindt er door middel van de onder-

wijskundige en politiekundige validatie achteraf een 'controle' plaats of er in de leeropdrachten, leeractiviteiten en proeven van bekwaamheid een juiste vertaling heeft plaatsgevonden van de kernopgave en of het ontwikkelde onderwijs aansluit bij de ontwikkelingen in de korpspraktijk. De IOOV is van mening dat het van belang is hier ook door een expliciete inhoudelijke opdracht aan de voorkant op te sturen om de inspanningen van de ontwikkelgroep zo maximaal mogelijk te richten op het gewenste resultaat. De Inspectie beveelt daarom aan dat elke ontwikkelgroep een duidelijke inhoudelijke opdracht krijgt waar overeenstemming over bestaat tussen de Politieacademie en de korpsen. Voor een deel zal dit een standaardopdracht kunnen zijn en voor een deel zullen de voor de betreffende kernopgave specifieke keuzes moeten worden aangegeven.

Voor alle ontwikkelgroepen luidt onze opdracht dezelfde: "ontwikkel bij een kernopgave een proeve van bekwaamheid en examenopdrachten en daarvan afgeleid leeropdrachten en leeractiviteiten". Alle ontwikkelgroepen hanteren dezelfde kaders : het functioneel ontwerp met zijn didactische uitgangspunten, de handleiding proeve- en onderwijsontwikkeling, de formats voor de werkwijze van ontwikkelgroepen, de POR-richtlijnen voor wijzigingen kwalificatiestructuur (2004 t/m 2007), etc. Iedere ontwikkelgroep krijgt uitleg over het onderwijs en over de te volgen werkprocessen bij de ontwikkeling van het onderwijs. De voorkeur gaat uit naar multidisciplinair samengestelde ontwikkelgroepbijeekomsten.

Terecht constateert de Inspectie in haar rapport dat de ontwikkelgroepen verschillen in hun werkwijze. Dit is soms inherent aan de te ontwikkelen leeropdrachten. Bovendien is van belang aan te geven dat de drie door de Inspectie gekozen kernopgaven met zich meebrengen dat er verschillende werkwijzen zijn gekozen, omdat de drie kernopgaven verschillen in fase van ontwikkeling. Twee kernopgaven werden namelijk herontwikkeld (doorontwikkeld in termen van de Inspectie). Deze herontwikkeling was onder meer ingegeven door wijzigingen in de beroepspraktijk. De herontwikkeling van de leidinggevende kernopgave is vooral ingezet door resultaten van een zeer brede conferentie met veel deelnemers uit de politiepraktijk op het gebied van leiderschap in het voorjaar van 2005.

Er vindt geen systematische evaluatie en verbetering plaats van het ontwikkelingsproces en de samenwerking.

Wij vatten dit zo op, dat u doelt op de evaluatie van het *proces* als zodanig, niet van het resultaat van het werk van de ontwikkelgroepen. Wat het resultaat betreft onderschrijven wij u bevinding namelijk geenszins : de door de ontwikkelgroepen vervaardigde opdrachten worden extern en intern breed beoordeeld, soms leidend herijking van bepaalde uitgangspunten uit in het functioneel ontwerp. Wat het *proces* betreft volgen wij de, impliciete, aanbeveling in uw bevindingen om dat proces systematisch te "*volgen*".

Samenstelling van ontwikkelgroepen

De Inspectie is van mening dat er sterker gestuurd moet worden op het betrekken van alle relevante partners uit de keten en het borgen hiervan. Zij beveelt de Politieacademie aan:

- 1 eenduidige criteria vast te leggen voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen en de selectie van deelnemers en te sturen op het gebruik hiervan;*
- 2 eenduidig vast te leggen wie er verantwoordelijk is voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen.*

Voor de samenstelling van de ontwikkelgroepen gelden vele criteria: vakmanschap, representativiteit op het vakgebied en affiniteit met het politieonderwijs. Docenten, onderwijskundigen, toetskundigen en deskundigen uit de politiepraktijk en zo mogelijk relevante deskundigen uit aanpalende werkvelden bepalen de kwaliteit van de samenstelling en de samenwerking. De ontwikkelgroep als geheel staat garant voor een veelzijdige en aanvullende inhoudelijke ontwikkeling van de proeve en van het onderwijs.

Als de regel zijn de teamleiders/vakgroepmanagers de voorzitters van de ontwikkelgroepen; daar waar mogelijk vervullen (C) docenten deze rol; waar het proces zou kunnen stagneren, wordt in een aantal gevallen gebruik gemaakt van de ervaring van onderwijskundigen en fungeren zij als voorzitter. Uit uw onderzoek blijkt dat deze criteria echter minder algemeen bekend zijn dan wij veronderstelden, zodat wij dankbaar gebruik zullen maken van uw aanbevelingen op dit punt.

De Inspectie vindt het positief dat bij de onderwijsontwikkeling in de ontwikkelgroepen in veruit de meeste gevallen zowel mensen uit de praktijk, docenten, onderwijskundigen als toetskundigen zijn betrokken. Een aandachtspunt is echter dat korpsdeelnemers in de ontwikkelgroepen over het algemeen op persoonlijke titel deelnemen. Ook als de ontwikkelgroepen evenwichtig zijn samengesteld, is het belangrijk dat de deelnemers aansluiten op de ontwikkelingen in hun eigen korps en de ontwikkelingen in het land en dus geacht kunnen worden te spreken voor de politie in Nederland. Hiervoor is het wenselijk dat zij beschikken over een zeker mandaat en draagvlak bij vakgenoten, leidinggevend en collega's.

Deelnemers uit de korpsen nemen deel zonder last of ruggespraak. Dit is een essentieel uitgangspunt, om belangenverstrengeling te voorkomen. Aan de andere kant zijn de deelnemers wel degenen die binnen hun korps gelden als de (operationele en tactische) specialisten op een bepaald vakgebied. Draagvlak bij vakgenoten, leidinggevend en collega's in het veld worden niet alleen bereikt door de selectie van de deskundigen, maar vooral ook door de samenstelling van de commissies die verantwoordelijk zijn voor de politiekundige validaties. Ook deze leden worden, evenals de leden van de ontwikkelgroepen, geselecteerd volgens eenduidige criteria: overall view, deskundigheid en draagvlak op strategisch niveau binnen de korpsen. Ook hier geldt weer het principe dat het geheel meer vormt dan de som der delen.

Politiekundige validatie

Verder onderschrijft de Inspectie het voornemen van de Politieacademie om ervoor te zorgen dat alle kernopgaven zo spoedig mogelijk politiekundig zijn gevalideerd. Dat leidt er toe dat ook op een ander niveau dan dat van de ontwikkelgroepen wordt samengewerkt om de aansluiting van het onderwijs op de praktijk te borgen. Zij juicht het toe dat men binnen het project voor politiekundige validatie beoogt afspraken over terugkoppeling naar de korpsen beter te borgen en schriftelijk te regelen. De Inspectie wil de Politieacademie bovendien in overweging geven, om nieuw te ontwikkelen of te actualiseren onderwijs pas in te voeren wanneer dit ook politiekundig gevalideerd is.

De pilot van de politiekundige validatie bij het domein Recherche heeft een vervolg gekregen bij de andere specialistische domeinen. De politiekundige validatie is voor alle domeinen gepland in 2007. De processen van onderwijsontwikkeling, onderwijskundige en politiekundige validatie vergen tijd. Tegelijkertijd vraagt de korpspraktijk om uitvoering van het onderwijs en om professionalisering van de medewerkers. Het is niet haalbaar om het onderwijs in een jaar tijd te ontwikkelen én onderwijskundig en politiekundig te laten valideren. Daarom kan het onderwijs worden uitgevoerd na de onderwijskundige validatie en volgt de politiekundige validatie zo mogelijk binnen een jaar. Ook dit proces staat onder druk bij gebrek aan capaciteit bij de korpsen om bij te dragen en aanwezig te zijn.

De Politieacademie hanteert het standpunt dat de politiekundige validatie niet kan plaatsvinden wanneer het korpsquorum ontbreekt.

Terugkoppeling naar de korpsen over het gevalideerde onderwijs vindt incidenteel plaats. Inmiddels zijn de programmaraden, de strategische beleidsgroepen en de expertteams in opzet : zij kunnen meer structureel bij de actualisatie van het onderwijs worden betrokken.

Met vriendelijke groet,
Het College van Bestuur,
De Voorzitter

J.G. Stam
Hoofdcommissaris van Politie

Bijlage: Afkortingen

ABRIO	Aanpak Bedrijfsvoering Recherche Informatiehuishouding en Opleiding
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
FAP	Faculteit Algemene Politiekunde
FBPL	Faculteit Bijzondere Politiekunde en Leiderschap
FT- normen	Forensisch Technische normen
hbo	hoger beroepsonderwijs
IBT	Integrale Beroepsvaardigheden Training
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
ITJ	Integraal Toezicht Jeugdzaken
KBB	Korpsbeheerdersberaad
KLPD	Korps landelijke politiediensten
LIO	Landelijk IBT-overleg
LSOP	Landelijk Selectie- en Opleidingsinstituut Politie
NFI	Nederlands Forensisch Instituut
OLL	Operationeel Leidinggevende Leergang
OLL-R	Operationeel Leidinggevende Leergang - Recherche
OOV	Openbare Orde en Veiligheid
PIOG	Politie Instituut voor Openbare Orde en Gevaarsbeheersing (tegenwoordig: domein Gevaarsbeheersing)
PO 2002	Politieonderwijs 2002
POR	Politieonderwijsraad
RvHC	Raad van Hoofdcommissarissen
RID	Regionale Inlichtingen Diensten
RIMAZ	Rechercheren in een meer omvattende zaak
RIT	Rampen Identificatie Team
sbu	studiebelastinguren
TLL-R	Tactisch Leidinggevende Leergang - Recherche
VIP	Verbetering Informatieprocessen Politieacademie
wo	wetenschappelijk onderwijs

Inspectie

OPENBARE ORDE
EN VEILIGHEID

